

T.C
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EBELİK ANABİLİM DALI
EBELİK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

BABALARDA EŞ DESTEĞİNİN RAHİM İÇİ BABA BAĞLANMASI
VE BABALIK ROLÜ ALGISINA ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eda KARAKUŞ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hilal ÖZBEK

TOKAT-2025

ETİK SÖZLEŞME

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Dr. Öğr. Üyesi Hilal ÖZBEK danışmanlığında hazırlamış olduğum “Babalarda Eş Desteğinin Rahim İçi Baba Bağlanması ve Babalık Rolü Algısına Etkisi” adlı Yüksek Lisans tezinin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

.../.../...

Eda KARAKUŞ

JÜRİ KABUL VE ONAY

Eda KARAKUŞ tarafından hazırlanan “**Babalarda Eş Desteğinin Rahim İçi Baba Bağlanması ve Babalık Rolü Algısına Etkisi**” adlı tez çalışmasının savunma sınavı 25/06/2025 tarihinde yapılmış olup aşağıda verilen Jüri tarafından Oy Birliği ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Ebelik Anabilim Dalı’nda Ebelik Programı Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)	İmzası
Üye (Başkan) :	
Üye :	
Üye :	

ONAY

...../...../.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Başladığım bu serüvende desteğini hiç esirgemeyen eşim Fatih KARAKUŞ'a teşekkür ederim.

Farklı tecrübeler yaşadığım, yeni şeyler keşfettiğim en önemlisi de kendimi daha iyi tanıdığım bu yolculukta bıkmadan, usanmadan çabalayan kendime çok teşekkür ederim.

Zor süreçte yanımda olan annem, babam, kardeşlerim, çocuklarıma teşekkür ederim.

Bu yola beni başlatan ve her türlü desteğini esirgemeyen arkadaşlarım Arife ÖZKAN, Gamze YILDIZ, Seher YÜCEL, Tuğçe ÖZTÜRK'e teşekkür ederim.

Bu tezin hazırlanmasında bilgi ve deneyimiyle akademik gelişimime katkı sağlayan, her zaman desteklerini esirgemeyen danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Hilal ÖZBEK'e en içten teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

BABALARDA EŞ DESTEĞİNİN RAHİM İÇİ BABA BAĞLANMASI VE BABALIK ROLÜ ALGISINA ETKİSİ

Karakuş, Eda

Yüksek Lisans, Ebelik Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr Öğr. Hilal Özbek

Temmuz 2025, xii + 86 sayfa

Bu araştırma babalarda eş desteğinin rahim içi baba bağlanması ve babalık rolü algısına etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı nitelikteki araştırmanın örneklemini 01/04/2024-01/04/2025 tarihleri arasında Tokat Turhal Devlet Hastanesi Gebe Okuluna, Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniğine başvuran ve araştırmaya dahil edilme kriterlerini karşılayan 121 baba oluşturmuştur. Veriler “Kişisel Veri Formu”, “Eş Desteği Ölçeği”, “Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği” ve “Babalık Rolü Algı Ölçeği” kullanılarak formlar yüzyüze katılımcıya iletilmiş formu doldurmaları istenmiştir. Verilerin analizinde SPSS istatistik paket programı kullanılmıştır. Veriler ortalama, standart sapma, minimum, maksimum, sayı (n), yüzde (%), Bağımsız örnekleme testi veya “Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)” kullanılarak değerlendirilmiştir. Ölçekler arası ilişkiyi belirlemek için Pearson korelasyon, etkiyi belirlemek için Lineer (Doğrusal) Regresyon analizi kullanılmıştır. İstatistik anlamlılık düzeyi (α) %5 olarak alınmıştır. Babaların Eş Destek Ölçeği puan ortalaması $73,88 \pm 7,05$, Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği puan ortalaması $72,84 \pm 10,95$, Babalık Rolü Algı Ölçeği puan ortalaması $98,80 \pm 9,55$ olarak saptanmıştır. Eşin gebelik sayısı ile algılanan eş desteği arasında zayıf-orta kuvvette, negatif ($r = -0,306$, $p = 0,001$) ve istatistiksel olarak anlamlı, mevcut gebelik dahil yaşayan çocuk sayısı ile algılanan eş desteği arasında zayıf, negatif ($r = -0,212$, $p = 0,019$) ve istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon bulunmuştur. Algılanan eş desteği puanları ile rahim içi baba bağlanma puanları arasında orta kuvvette, pozitif ve istatistiksel olarak çok anlamlı ($r = 0,465$, $p = 0,001$), babalık rolü algısı puanları ile orta kuvvette, pozitif ve istatistiksel olarak çok anlamlı ($r = 0,470$, $p = 0,001$) bir korelasyon saptanmıştır. Rahim içi baba bağlanma puanları ile babalık rolü algısı puanları arasında da orta kuvvette, pozitif ve istatistiksel olarak çok anlamlı ($r = 0,520$, $p = 0,001$) bir korelasyon belirlenmiştir.

Babaların algıladıkları eş desteği rahim içi baba bağlanmasını ve babalık rolü algısını etkilemektedir. Bu doğrultuda, babaların gebelik sürecinde algıladıkları eş desteğinin, rahim içi baba bağlanması ve babalık rolü algısı üzerindeki olumlu etkisi dikkate alınarak; eş desteğini artırmaya yönelik bütüncül, aile temelli yaklaşımlar çerçevesinde geliştirilecek eğitim, danışmanlık ve sağlık hizmeti müdahale programlarının yaygınlaştırılması ve bu programların sağlık politikalarına entegre edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eş Desteği, Babalık Algısı, Doğum, Bağlanma, Baba, Ebelik

ABSTRACT**THE EFFECT OF SPOUSAL SUPPORT ON INTRAUTERINE PATERNAL ATTACHMENT AND PERCEPTION OF PATERNAL ROLE IN FATHERS**

Eda KARAKUS

Master Thesis, Midwifery Department

Assist. Prof. Dr. Hilal OZBEK

July 2025, xii + 86 sayfa

This study was conducted to determine the effect of spousal support on intrauterine paternal attachment and paternal role perception in fathers. The sample of the descriptive and correlational study consisted of 121 fathers who applied to Tokat Turhal State Hospital Turhal Pregnancy School, Obstetrics and Gynecology Outpatient Clinic between 01/04/2024-01/04/2025 and met the inclusion criteria. The data were collected using the “Personal Data Form”, “Spousal Support Scale”, “Intrauterine Father Attachment Scale” and “Fatherhood Role Perception Scale” and the forms were delivered to the participant face-to-face and they were asked to fill out the form. SPSS statistical package program was used to analyze the data. Data were evaluated using mean, standard deviation, minimum, maximum, number (n), percentage (%), Independent T-test or “One-Way Analysis of Variance (ANOVA). Pearson correlation was used to determine the relationship between the scales and Linear Regression analysis was used to determine the effect. Statistical significance level (α) was taken as 5%. The mean scores of the fathers were 73.88 ± 7.05 on the Spousal Support Scale, 72.84 ± 10.95 on the Intrauterine Father Attachment Scale, and 98.80 ± 9.55 on the Fatherhood Role Perception Scale. There was a weak-moderate, negative ($r = -0.306$, $p = 0.001$) and statistically significant correlation between the number of pregnancies and perceived spousal support, and a weak, negative ($r = -0.212$, $p = 0.019$) and statistically significant correlation between the number of living children including the current pregnancy and perceived spousal support. There was a moderate, positive and statistically highly significant ($r = 0.465$, $p = 0.001$) correlation between perceived spousal support scores and intrauterine paternal attachment scores, and a moderate, positive and statistically highly significant ($r = 0.470$, $p = 0.001$) correlation between perceived paternal role perception scores. There was also a moderate, positive and statistically very significant ($r = 0.520$, $p = 0.001$) correlation between intrauterine paternal attachment scores and paternal role perception scores. Fathers' perceived partner support affects intrauterine paternal attachment and paternal role perception.

Keywords: Spousal Support, Perception of Fatherhood, Birth, Attachment, Father, Midwife

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZLEŞME.....	i
JÜRİ KABUL VE ONAY	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problemin tanımı.....	1
1.2. Hipotez/Araştırma Soruları.....	6
2. GENEL BİLGİLER	7
2.1. Ebeveynlik Kavramı	7
2.2. Baba Kavramı	8
2.3. Babalık Rolü ve Babalık Algısı	9
2.4. Babalık Rolü Algısını Etkileyen Faktörler	11
2.5. Babalıkta Eş Desteği	13
2.6. Eş Desteğinin Babalığa Etkisi.....	14
2.7. Babalık ve Bağlanma	15
2.8. Baba ve Bebek Bağlanmasını Etkileyen Faktörler	17
2.9. Baba ve Bebek Bağlanmasında Ebe'nin Rollerini.....	18
3. GEREÇ ve YÖNTEM	20
3.1. Araştırmanın Tipi.....	20
3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman	20
3.4. Araştırmaya Dâhil Etme ve Alınmama Kriterleri.....	21
3.5. Araştırmanın Bağımlı ve Bağımsız Değişkenleri	22
3.6. Veri Toplama Araçları	22
3.6.1. Kişisel Veri Formu (Ek 1)	22
3.6.2. Eş Destek Ölçeği (EDÖ)(Ek 2).....	22
3.6.3. Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği (RİBBÖ)(Ek 3)	23
3.6.4. Babalık Rolü Algı Ölçeği (BRAÖ):.....	23

3.7. Araştırma verilerinin Toplanması	24
3.8. Verilerin Değerlendirilmesi	26
3.9. Araştırmanın Etik Yönü.....	27
3.10.Araştırmanın Sınırlılıkları.....	27
4. BULGULAR.....	28
5. TARTIŞMA	40
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	47
6.1. Sonuç	47
6.2. Öneriler	49
KAYNAKÇA.....	50
EKLER.....	61
EK 1- KİŞİSEL VERİ FORMU	61
EK 2- EŞ DESTEK ÖLÇEĞİ	63
EK 3-RAHİM İÇİ BABA BAĞLANMA ÖLÇEĞİ	64
EK 4- BABALIK ROLÜ ALGI ÖLÇEĞİ.....	65
EK 5- ÖLÇEK İZİNLERİ.....	66
EK 6- ETİK KURUL İZİNİ.....	68
EK 7- KURUM İZİNİ.....	69
EK 8- İNTİHAL RAPORU	73
EK 9- ÖZGEÇMİŞ	73

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 4.1. Babaların Sosyo-demografik Özelliklerine Ait Genel Tanımlayıcı İstatistikler (n=121).....	28
Tablo 4.2. Katılımcıların Sürekli Değişkenlerine Ait Genel Tanımlayıcı İstatistikler (n=121).....	29
Tablo 4.3. Ölçeklere Ait Skorların Genel Tanımlayıcı İstatistikleri.....	30
Tablo 4.4. Ölçekler arası Korelasyon Analizi Sonuçları (n=121)	30
Tablo 4.5. Ölçek Skorlarının Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	31
Tablo 4.6. Ölçek Skorlarının Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması.....	32
Tablo 4.7. Ölçek Skorlarının Aile Yapısına Göre Karşılaştırılması	32
Tablo 4.8. Ölçek Skorlarının Eş ile İlişisine Göre Karşılaştırılması	32
Tablo 4.9. Ölçek skorlarının Eş Desteğine Göre Karşılaştırılması.....	33
Tablo 4.10. Ölçek Skorlarının Evlilik Problemlerine Göre Karşılaştırılması.....	33
Tablo 4.11. Ölçek Skorlarının Bebeğin Cinsiyetine Göre Karşılaştırılması.....	34
Tablo 4.12. Ölçek Skorlarının İstene Cinsiyete Göre Karşılaştırılması	34
Tablo 4.13. Ölçek Skorlarının Ultrasonda Görmeye Göre Karşılaştırılması.....	35
Tablo 4.14. Ölçek Skorlarının Bu Bebeği İsteme Durumuna Göre Karşılaştırılması	35
Tablo 4.15. Ölçek Skorlarının “Babalık Bilgisini Alma Durumuna Göre” Karşılaştırılması.....	36
Tablo 4.16. Ölçek Skorlarının Babalık Bilgisini Nereden Aldığına Göre” Karşılaştırılması.....	36
Tablo 4.17. Ölçek Skorlarının Kendi Babası İle İlişki Durumuna Göre Karşılaştırılması	37
Tablo 4.18. Ölçek Skorlarının “Baba Kardeş Sayısına Göre” Karşılaştırılması	38
Tablo 4.19. Ölçek Skorlarının Baba Kaçınıcı Çocuk Olduğuna Göre Karşılaştırılması .	38
Tablo 4.20. Ölçekler Arası Korelasyon Analizi Sonuçları (n=121)	38
Tablo 4.21. Eş Destek Ölçeği Üzerinde Rahim İçi Baba Bağlanma ve Babalık Rolü Algısının Etkisinin Belirlenmesi (Regresyon Analizi Sonuçları).....	39

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 3.1.Araştırmanın Akış Şeması	25
Şekil 3.2: Araştırmanın Normallik Dağılım Grafiği	26

KISALTMALAR LİSTESİ

BRAÖ	Babalık Rolü Algı Ölçeği
EDÖ	Eş Destek Ölçeği
PAAS	Babalık Doğum Öncesi Bağlanma Ölçeği
RİBBÖ	Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği
SD	Standart Deviation
TDK	Türk Dil Kurumu

1. GİRİŞ

1.1.Problemin Tanımı

Baba kavramı, Türk Dil Kurumu (TDK) tarafından “çocuğu olan erkek” ve “aileyi oluşturan en temel üyelerden birisi” olarak tanımlanmıştır(TDK, 2022). Ayrıca toplumsal cinsiyet rolleriyle ilişkili olarak zamana ve kültüre göre değişen babalık kavramı, ailenin geçimini sağlayan, bakım veren, koruyan, eğitim ve disiplin sağlayan, sevgi veren kişi olarak tanımlandığı gibi aile üyeleri arasındaki etkileşimler sonucunda oluşan, değişen ve gelişen bir rol olarak da belirtilmektedir (Mercan ve Tezel Şahin, 2017; Sürücüler, 2019).Geçmişte birincil sorumlu olarak anneler görülürken babalar genellikle çocukların bakım ve gelişim sürecinde ikinci planda kalan figürler olarak kabul edilmiştir(Jackson ve ark., 2023).Ancak son yıllarda babaların da çocuk gelişiminde en az anneler kadar kritik bir role sahip oldukları bilinmektedir(Belli, Didişen ve ark., 2021; Lagarto ve Duaso, 2022). Aslında babalık rolüne geçiş sürecinde annelik rolüne geçiş kadar önemlidir. Bu süreçte kimlik ve duygularda değişim görülmekte, babalık rolüne yönelik beklentiler ve sorumluluklar babada kaygı ve strese neden olmaktadır. Özellikle, babanın çocukla erken dönemde bağ kurması çocuğun hem psikososyal gelişimini hem de yaşam kalitesini etkilemektedir(Philpott ve ark., 2017) Literatürde de babaların eşlerinden aldıkları destek ile rahim içi baba bağlanması ve babalık rolü algıları arasındaki ilişkileri belirleyen sınırlı sayıda araştırma mevcuttur(Fagan ve Lee, 2012; Mercan ve Şahin, 2017).Artık babalar, çocuklarının eğitim süreçlerine daha yoğun bir şekilde dahil olmakta ve bu durum, aile içindeki baba-çocuk ilişkisinin kalitesini artırmaktadır. Bu babalık rolündeki değişimle birlikte baba ile ilgili ilişkiler, tutumlar, roller ve algılarda dikkat çekmeye başlamıştır(Fagan ve

Lee, 2012; Tezel Şahin ve Kalburan, 2005). Erkeklerin ebeveynliğe geçiş süreci; “gebelik süreci”, “travay süresi ve doğum”, “doğum sonrası bebek on iki aylık olana kadar geçen süre” olmak üzere üç temel zaman diliminde tanımlanmaktadır (İbrice, 2019). Gebelik döneminde anne ve babanın doğmamış bebeğiyle bağlanma seviyeleri bebekle kurdukları iletişimi ve etkileşimi temsil eden davranışların derecelerine göre farklılık göstermektedir(Kıraç ve ark., 2021).Gebelik boyunca anne ve babanın zihnindeki bebeğine ait düşüncelerin, duyguların, hayallerin, fantezilerin ve beklentilerin oluşmasıyla birlikte prenatal bağlanma başlamaktadır(Kıraç ve ark., 2021; Svendsrud ve ark., 2023). Özellikle gebeliğin fizyolojik olarak kadın bedeninde gerçekleşmesi nedeniyle annelerin bağ kurmaları babalara göre fazla olabilmektedir(Kıraç ve ark., 2021).Ayrıca ilk kez bebek bekleyen babalar, annelerde olduğu gibi gebeliğin oluşumu ile birlikte farklı duygular deneyimlemektedirler. Babalar, bu dönemde “sempatik gebelik” olarak tanımlanan kilo alma, hazımsızlık, diyare, konstipasyon, baş ağrısı, diş ağrısı gibi fiziksel rahatsızlıkların yanı sıra psikolojik rahatsızlıklar da yaşayabilmektedir (Güller Kaya, 2020; Thippaiah ve ark., 2018).

İlk aşama olarak görülen prenatal bağlanma yeterli düzeyde ebeveynlik bakımını etkilerken ebeveynleri duyarlı hale getirmektedir (Kıraç ve ark., 2021). Doğumda bakım verenin bağ kurma sürecinde bağlanması bebeğin gülümsemesi, ağlaması ve açlığının giderilmesi gibi davranışları ile desteklenmektedir. Bunun sonucunda aralarındaki bağ kuvvetlenmektedir(Büleç ve Ekti Genç, 2016; Karakaş ve Şahin Dağlı, 2019). Baba adayı eşiyile birlikte gebelik sürecini izlemekte, doğumdan sonra bebeğine bakıp sevmeye duygusunu kazanmakta ve babalık rolünü kabul etmeye başlamaktadır(Sürücüler, 2019). Doğumdan sonra babanın bebeğiyle fiziksel temas kurması, baba ile bebek arasında

duygusal ve fiziksel bir bağı başlmasını sağlamaktadır (Brownve Cox, 2020; Sürücüler, 2019). Bununla birlikte, ebeveynlik sürecinde babalar birçok değişiklikle karşılaşırken, bazı babalar bu süreci zorlayıcı bulabilmektedir. Bu eşsiz deneyim fiziksel, duygusal ve ekonomik hazırlıkları başlatmakla birlikte eş, arkadaş, akraba ve sağlık profesyonelleriyle olan ilişkileri de etkilemektedir(Brown ve Cox, 2020; Gage ve Kirk, 2002; Sürücüler, 2019). Ayrıca bu dönemde babalar duygu ve düşüncelerini ifade etmek ve bu sorunlarla baş edebilmek için sosyal desteğe ihtiyaç duyabilmektedir. Yaşanabilecek sorunlar baba bebek bağlanmasını da etkileyebilmektedir(KayaBican ve Sarıtaş Atalar, 2017). Doğum öncesi dönemde babalara sağlanan destek, bu süreçteki uyumu, babalık algılarını ve dolayısıyla çocuklarıyla kuracakları ilişkileri de önemli ölçüde etkilemektedir(Özkan ve ark., 2016). Babaların bu dönemde aldıkları destek kendilerini daha emin hissetmelerine, ebeveynlik rollerine daha aktif olarak katılmalarına ve çocuklarının gelişimine daha olumlu katkılarda bulunmalarına yardımcı olmaktadır(Türkmen ve Güler, 2022).Bu destek ilk olarak aile arasındaki iletişim ile başlar. Aile içi iletişim, eşler arasındaki, anne-baba ile çocuklar arasındaki ve kardeşler arasındaki iletişimi destekler(Kavut, 2015; Şahin ve Aral, 2012; Türkmen ve Güler, 2022). Aile içinde sağlıklı iletişimin kurulması, çocukların sağlıklı gelişiminde ve ileriki yaşamlarının gelişim aşamalarında olumlu etkiler yaratır. Sağlıklı aile iletişiminin olduğu bir ortamda yetişen çocukların özgüven sahibi, toplum tarafından kabul gören ve topluma katkı sağlayan bireyler olma olasılığı daha yüksektir(Öngider, 2013). Özellikle 0-6 yaş arasındaki çocukların anne ve babalarıyla olan ilişkileri büyük bir önem taşımaktadır. Babalar, çocuklarının hayatında belirleyici bir etkiye sahiptir (Kırman ve Doğan, 2017). İş ve aile desteğine sahip babalar, desteği olmayan babalara göre çocukları ile daha güvenli bir bağ oluşturabilmektedir(Köse ve

ark., 2013; Sönmez, 2021).Eşlerinin yeterli düzeyde desteğine sahip olan babalar bebeklerine bağlanmada zorluk yaşamamaktadır. Doğum öncesi eş desteği, babalık algısı ve baba-bebek bağlanmasında etkili bir faktördür(Türkmen ve Güler, 2022; Yu ve ark., 2012). Yu ve arkadaşlarının (2012) yaptığı çalışmada, babaların eşlerinden algıladıkları sosyal desteğin doğum sonrası baba-bebek bağlanması üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu saptamıştır (Yu ve ark.,2012).

Gebelik ve doğum sürecinde babaların katılımı, baba-bebek bağlanmasını olumlu yönde etkileyerek, bebeklik ve çocukluk dönemlerinde zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklerken, anne sağlığının iyileşmesine de katkı sağlamaktadır(Ebeoğlu Duman, 2024). Ayrıca baba-bebek bağlanması yetersiz olan bebeklerin ileriki yaşam dönemlerinde fiziksel ve ruhsal sağlıkları ile kişilik yapıları olumsuz etkilenmekte; çocukluk döneminde uyum ve davranış sorunları yaşanmakta, özellikle erkek çocuklarda cinsel kimlik karmaşası görülebilmektedir(Kara ve Çetinkaya, 2019). Baba-bebek bağlanması için bebeğin doğumu bir dönüm noktasıdır. Baba adayının doğumu izlemesi ve eşine doğum sırasında destek olması, baba olma sürecini kolaylaştırmaktadır (Sürücüler, 2019). Bu nedenle baba adayının doğuma katılmasına, doğum anında bebeğiyle tanışmasına ve bebeğini tutmasına izin verilmesi baba-bebek bağlanmasını desteklemektedir (Kara ve Çetinkaya, 2019; Köse ve ark., 2013). Doğum sonrası dönemde de babanın bebeğiyle temasının gecikmesi baba-bebek etkileşiminde gecikmeye neden olabilmektedir. Baba-bebek bağlanmasının olumlu düzeyde gerçekleşmesi için babanın doğum sonrası ilk yıl içerisinde bebeğin bakımına aktif olarak katılması oldukça önemlidir (Koptur ve Güner Emül, 2017).Baba-bebek bağlanmasının bebek için sağladığı faydalarının yanı sıra, baba adayına da birçok fayda sağlamaktadır. Baba-bebek bağlanması yüksek olan babalar çevreleriyle daha uyumlu,

benlik saygısı yüksek, eğitimlerinde daha başarılı ve empati yetenekleri daha güçlü bireylerdir. Ayrıca, çocuklarını zararlı alışkanlıklardan korumada önemli bir rol üstlenmektedirler (Egeliolu Cetişli ve Işık, 2020; Martinez ve Sawyer, 2013). Bu durum, babalık rolünün tanımının ve algısının toplumsal ve zamansal bağlamlarda ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Toplumdan topluma ve dönemden döneme değişen babalık tanımları ve rolleri, kültürel dinamiklerin ve zamanın ruhunun bir yansıması olarak ele alınabilir (Baldwin ve ark., 2018). Yaşamın her döneminde önemli rollere sahip olan babalar özellikle erken çocukluk döneminin baba-çocuk ilişkisi ve babalık rolünün şekillenmesinde kritik bir zaman dilimi olduğunu göstermektedir (Draper ve ark., 2023). Uyanık ve arkadaşlarının (2016) yaptığı çalışmaya göre, babaların çocuklarıyla birlikte kaliteli zaman geçirerek onları bağımsız davranışlar sergilemeye teşvik etmesi, sosyal etkileşimlerde bulunması ve onlara zengin uyarıcılar sunması, çocukların bilişsel, dilsel, sosyal ve duygusal gelişimlerine katkı sağlamaktadır (Uyanık ve ark., 2016). Ayrıca çocukluk döneminin 0-6 yaş aralığında çocuğun kişilik gelişimi şekillendiği için ilk beş yılda baba kilit rol oynamaktadır. Bu dönemde, babanın sorumluluklarını üstlenmesi hem kendi hem de çocuğunun sağlıklı gelişimine büyük katkı sağlar (Telli ve Özkan, 2016).

Babalık rolü, yalnızca bir biyolojik bağdan öte, duygusal, psikolojik ve sosyal unsurları da barındıran karmaşık bir süreçtir. Toplumsal değişimlerle birlikte, babalığın bu çok boyutlu yapısı daha belirgin hale gelmiş, babaların çocuklarıyla kurdukları ilişkilerde daha aktif bir rol üstlenmeleri teşvik edilmeye başlanmıştır (Cabrera ve ark., 2018; Rustia ve Abbott, 1990). Babalık rolü toplumsal beklentilerin bir yansıması olduğu kadar, bireylerin bu rolü nasıl benimsediği ve uyguladığıyla da doğrudan ilişkilidir. Bu kapsamda babaların eşlerinden aldıkları destek, babalık rolünü daha sağlıklı bir şekilde

yerine getirebilmeleri açısından önemlidir(Özyeşer Cinel ve ark., 2021). Eş desteği, babaların psikolojik olarak daha güçlü hissetmelerini sağlayarak babalık rollerini benimsemelerini ve çocuklarıyla kuracakları bağı güçlendirmelerini desteklemektedir (Döner ve ark., 2021).Paternal bağlanmayı etkileyen faktörlerin bilinmesi ve bağın güçlendirilmesinde de ebelik mesleği önemli rol oynamaktadır. Paternal bağlanmanın güçlendirilmesinde prenatal, doğum ve doğum sonu dönemlerde ebelik girişimlerinin planlanması ve sürece dahil olarak uygulanması önemlidir (Güneş ve Işık, 2023).Ayrıca ebeveynlik rollerinin giderek daha fazla önem kazandığı günümüz dünyasında ebelerin babalık algısının nasıl şekillendiği ve bu algının ebeveynlik davranışlarına nasıl yansıdığı anlaması önemlidir(Shidende ve ark., 2025).

Bu araştırma, babalarda algılanan eş desteğinin rahim içi baba bağlanması ve babalık rolü algısı üzerindeki etkisini belirlemektir. Elde edilen bulgular, yalnızca babalık sürecinin anlaşılmasına değil, aynı zamanda ebelik mesleğinin aile merkezli bakım yaklaşımı çerçevesinde baba katılımını güçlendirecek uygulamalar geliştirmesine de önemli katkılar sunmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı babalarda eş desteğinin rahim içi baba bağlanması ve babalık rolü algısına etkisini belirlemektir.

1.2.Hipotez/Araştırma Soruları

1. Babalarda doğum öncesi dönemde eş desteği baba bebek bağlanmasını etkiler mi?
2. Babalarda doğum öncesi dönemde eş desteği babalık algısını etkiler mi?
3. Babalarda doğum öncesi dönemde eş desteğinin baba bebek bağlanmasına ve babalık algısının etkisi var mı?

2. GENEL BİLGİLER

2.1.Ebeveynlik Kavramı

Evlilik, erkek ve kadının bir arada yaşamayı seçtiği, bireysel gelişimi ve gerçekleşmeyi destekleyen, yasal olarak tanımlanmış ve evrensel bir niteliğe sahip özel bir toplumsal anlaşma olarak tanımlanabilir (Soylu ve Kağnıcı, 2015). Bu birliktelik, her iki eşin biyolojik, sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlamaktadır. Bu ihtiyaçlar arasında sevgi, güven, ilgi, destek, cinsel tatmin, ebeveynlik ve kişisel özgürlük bulunur (Döğücü ve Başer, 2021; Ünal ve Akgün, 2022). Evlilikle birlikte eşlerin çocuk sahibi olmaya karar vermesi, hayat boyu devam eden bir süreçtir. Ebeveyn olmak İnsan hayatındaki önemli kararlardan biridir (Kutlubay ve Arıöz Düzgün, 2021; Malkoç ve Güren, 2018).

Bu süreç bebek dünyaya geldiği anda başlayan ve ebeveynlerin bebeği ilk gördüklerindeki tepkileri ile ilk izlenimlerini veren, derin bir süreçtir (Özkan ve ark., 2016). Ayrıca çiftlerin yaşamlarını fiziksel, psikolojik ve sosyal açıdan derinden etkileyen bir olaydır(Kutlubay ve Arıöz Düzgün, 2021). Ebeveynler için bu dönem yeni roller ve sorumluluklar gerektiren bir değişim olduğu için zordur. Daha yenidoğan döneminden itibaren çocuğun daima yanında olan ve en yakında bulunan kişiler ebeveynleridir(Dönmez ve Dolgun,2019).Eşsizliği ile keyifli ama bir o kadar da zorlu bir süreç olan ebeveynlik, çocuğun fiziksel bakımı, güvenliği, beslenmesi, barınması ve tıbbi ihtiyaçlarını karşılamak gibi temel sorumlulukları üstlenmeyi, çocuğa gelenekleri, sosyal becerileri ve doğruyu yanlıştan ayırt etmeyi öğretmeyi gerektirir(Çalışkan,2020).Aynı zamanda ebeveynlik geleneksel değerlerin aktarılması, sosyal becerilerin kazandırılması ve ahlaki ayrımların öğretilmesi gibi çok boyutlu

sorumlulukları içerir (Bornstein, 2015; Grolnick ve Pomerantz, 2009).Erken dönemde ebeveynlik davranışının bu şekilde tanımlanması, gerekli desteğin sağlanmasına katkıda bulunabilir(Özkan ve ark., 2016).Ebeveynlik çocuğa koşulsuz sevgi, kabul ve anlayış göstermeyi gerektirirken, aynı zamanda anne veya baba olmak, geri dönülmez bir sorumluluk anlamına gelir. Bu sorumluluk, gebelik döneminden başlar ve bir ömür boyu devam eder (Emre, 2016; Özkan ve ark., 2016).Son yıllarda yapılan çalışmalar, ebeveynlik sürecinde babalığın da en az annelik kadar belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır(Balin, 2021; Sağlam, 2023).

2.2. Baba Kavramı

Baba kavramı, aile yapısı, toplumsal roller ve bireyler arası ilişkiler açısından önemli bir yere sahiptir(Deleş veKaytez, 2020).Geleneksel toplumlarda babalık, genellikle geçimi sağlama ve otorite figürü olma gibi rollerle sınırlıyken, modern yaklaşımlar babanın yalnızca ekonomik değil, duygusal ve bakım sağlayıcı yönlerini de vurgulamaktadır. Bu durum, babalık kavramının tarihsel süreçte bir dönüşüm geçirdiğini göstermektedir (Doucet, 2020).Baba figürünün çocuğa karşı tutumları, çocuğun kişilik özelliklerinin şekillenmesinde belirleyici olabilir (Alabay, 2017). Babaların aile içerisindeki rollerini anlamak için onların çocuklarla kurdukları bağın incelenmesi önemlidir. Özellikle yenidoğan döneminde babaların bakım süreçlerine katılımı, baba-bebek bağlanmasını güçlendiren temel bir faktör olarak değerlendirilmektedir (Ergün Arslanlı ve Çelebioğlu, 2022).Bu dönemde babaların aktif katılımı hem bebeğin hem de ailenin genel refahını artırmakta ve aile içi bağları güçlendirmektedir. Bu bağlamda, babalık sadece bir biyolojik bağ değil, aynı zamanda sosyal bir sorumluluk ve ilişki biçimi olarak ele alınmalıdır(Balin, 2021; Çevik, 2024).Babalığın farklı boyutları, yalnızca bireysel aile ilişkilerinde değil, aynı zamanda

toplumsal düzeyde de etkilerini göstermektedir(Erdem, 2020).Baba figürünün bu yönü, çocuğun duygusal, sosyal ve akademik gelişiminde kritik bir etkiye sahiptir (Liu ve ark., 2022). Yapılan bir çalışmada baba yokluğunun ergenlerin akademik motivasyonu üzerindeki etkileri incelemiş ve bu etkinin, bireylerin öğretmen ve akran ilişkilerindeki algılarıyla şekillendiği belirlenmiştir (Kaya, 2023). Bu durum, babaların varlığının bireysel gelişim üzerindeki rolünü kavramsal olarak daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır.

Olumlu babalık, çocuk gelişimine yönelik katkılarıyla öne çıkan bir kavramdır. Olumlu babalık, babanın yalnızca fiziksel varlığıyla değil, duygusal destek, rehberlik ve güven oluşturma işlevleriyle tanımlanmaktadır(Eryılmaz ve ark., 2024). Durmuş ve arkadaşları da (2021) baba kavramının çocukluktan yetişkinliğe uzanan süreçte değerler ve ilişkiler üzerindeki etkisini ele almıştır(Durmuş ve ark., 2021). Çalışmalar, babaların çocukların özgüven, sosyal beceriler ve değer sistemi gelişimindeki rolünü ön plana çıkarmaktadır(Aybey, 2018; Bolat, 2018).

Sonuç olarak, baba kavramı hem bireysel hem de toplumsal düzeyde geniş kapsamlı bir etkiye sahiptir. Modern yaklaşımlar, babaların yalnızca ekonomik sorumluluk taşıyan bireyler olmaktan çıkarak bakım, bağlanma ve rehberlik sağlayan çok yönlü bir figür olarak ele alınmasını önermektedir (Doucet, 2020; Ergün Arslanlı ve Çelebioğlu, 2022). Bu kavramsal değişim, babalık rollerinin daha geniş bir çerçevede değerlendirilmesini ve toplumsal politikaların bu yönde şekillendirilmesini gerektirmektedir(Belli, Akçay Didişen, ve ark.,2021).

2.3. Babalık Rolü ve Babalık Algısı

Babalık, toplumun yapısına bağlı olarak şekillenen, erkeklerin çocuklarına karşı üstlendiği görev ve sorumluluklar bütünü olarak tanımlanır. Babalık rolü ise içinde

bulunduğu toplum tarafından sonradan şekillenen erkeğin çocuğuna karşı görev ve sorumlulukları olarak açıklanmaktadır (Belli ve ark., 2021). Erkekler babalık rollerini şekillendirirken kendi babalarının davranışlarını sonraki nesillere aktarma şeklinde gerçekleştirmektedir(Şenol ve Erdem, 2018). Bu süreçte ya kendi babalarının çocuk yetiştirme stillerinden etkilenirler ve kendi babalarını rol model olarak alabilirler ya da tam zıt bir durum sergileyerek farklı bir babalık modeli geliştirebilirler(Norman ve Elliot, 2015). Aslında babalık rolü çocuk sahibi olma kararının verildiği ilk andan itibaren başlar ve gebelik süreci ile devam eder (Özkan ve ark., 2016).Gebelik, aileyi bütünüyle etkileyen bir süreçtir. Bu süreçte annenin yaşadığı deneyimler ve tecrübeler babanın da farklı tecrübeler yaşamasına neden olmaktadır (Leahy-Warren ve ark., 2023).Çocuk sahibi olmaya karar veren baba kadının gebeliğiyle birlikte ailedeki rollerinin yeniden tanımlandığı bir sürece girer. Bu süreçte baba kadımla bir değişim sürecindedir, bu değişim tüm aile bireylerini ve rollerini kapsar. Özellikle baba adayları, gebelik sürecinde yeni bir kimlik kazanır ve bu kimlik oluşumu tamamen kişisel çabaların bir sonucudur (Aksüt, 2020; Özkan ve ark., 2016). Baba olma kararı ile başlayan bu süreç çocuğun yaşamının ilk yıllarına kadar devam eder (Öngider, 2013; Özkan ve ark., 2016).

Babalık rollerindeki gelişim ekonomik sebepler, eşler arası iletişim ve babaların kendi babalarıyla olan ilişkileri gibi birçok faktöre bağlı olarak değişkenlik gösterir. Özellikle bu faktörlerden ekonomik faktörler babalık rolünü şekillendirmede en etkili unsurlardan biri olarak kabul edilmektedir(Özkan ve ark., 2016).Babanın çocuğuyla veya çocuklarıyla, çocuğun anne ve babasıyla, kardeşlerin birbirleri ile kurduğu iletişim babalık algısıdır (Essadek ve ark.,2023).Babaların babalık rolü algıları eşlerinin gebelik sürecinden büyük ölçüde etkilenir (Bawadi ve ark.,2016; Mercan veTezel,2017).

Babalar eşlerinin gebelik sürecinde sorunlarla karşılaşması sonucunda babalığa geçişte zorlanabilmektedir (Bawadi ve ark., 2016; Mercan ve Tezel Şahin, 2017). Babalık ilk kez yaşandığında beraberinde getirdiği çeşitli duygular hem fiziksel hem de psikolojik olarak babalar üzerinde önemli değişimlere yol açabilir. Bu süreçte bazı babalar, sempatik gebelik belirtileri gösterebilir; bu durumda kilo alma, baş ağrısı ve hazımsızlık gibi fiziksel sorunlar yaşayabilirler (Güleç ve Kavlak, 2015). Ayrıca babanın gebelik sürecindeki aktif rolü, anne ve bebeğin sağlığı için kritik bir öneme sahiptir. Bu dönemde babaların güven ve otorite gibi rolleri güçlenirken, anneler bütünlük ve benlik duygularını pekiştirir ve aile içinde anne-baba-çocuk üçgeni daha da güçlenir (Doğan ve Şahiner, 2022).

2.4. Babalık Rolü Algısını Etkileyen Faktörler

Babalık rolü algısı hem bireysel hem de çevresel faktörlerden etkilenen karmaşık bir yapıdır. Babaların çocukları ile kurduğu ilişkiler erkeklerin geçmiş dönemleri ile kıyaslandığında babaların çocuklarıyla daha derin ve yakın ilişkiler geliştirdiğini ortaya koymaktadır (Mercan ve Tezel Şahin, 2017). Babanın çocuğuyla olan bağının derinliği, babanın eğitim seviyesi, kendi babasıyla olan ilişkisinin niteliği, cinsiyet rollerine ilişkin algıları, yaş ve psikolojik sağlığı gibi kişisel faktörlerle şekillenirken; aynı zamanda annenin iş yaşamındaki durumu, ebeveynler arasındaki ilişkinin dinamikleri, çocuğun yaşı, cinsiyeti ve kardeş sayısı gibi ailevi ve sosyal faktörlerden de etkilenmektedir (Kuzucu, 2011). Ayrıca babaların babalık rolü algıları ilk çocuk sahibi oldukları yaş, çocuk sayısı, çocuklarının planlı bir şekilde dünyaya gelmiş olması, eğitim düzeyleri ve sosyoekonomik durum algıları gibi faktörlerden de etkilenmektedir (Telli ve Özkan, 2016). Babalık rolü algısını etkileyen faktörleri inceleyen bir araştırmada babanın doğum yeri, yaşadıkları sağlık ocağı bölgesi, çocuk sayısı, çocuğu

ile geçirdiği zaman ve çocuk bakımına katılımı babalık rolünde önemli olduğu belirtilmiştir(Deleş veKaytez, 2020).Özellikle babanın çocuk bakımına aktif katılımının babalık rolüne ilişkin algısı üzerinde belirgin bir etkisi vardır(Essadek ve ark.,2023; Karadeniz ve Kaya, 2025). Çocukların anne ve baba rolleri hakkındaki görüşlerinin alındığı bir araştırmaya göre de çocuklar, annelerinin rollerini genellikle ev işleri ve çocuk bakımı gibi geleneksel görevlerle ilişkilendirmiş, babalık rollerini ise ailede maddi ihtiyaçları karşılayan ve evdeki otorite figürü olarak tanımlamışlardır. Bu sonuç çocukların anne ve baba rollerini oldukça geleneksel çerçevede gördüklerini ortaya koymaktadır(Goldman ve Goldman, 1983).

Erken çocukluk döneminde (0-6 yaş) çocuğu bulunan babalarla yürütülen bir çalışmada, babalık rol algısının aile tipi ve ilk baba olma yaşıyla anlamlı düzeyde ilişkili olduğu belirlenmiştir. Araştırma, çekirdek aile yapısına sahip babaların geniş aile yapısına sahip olanlara göre babalık rolüne ilişkin algılarının daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, babaların yaşı arttıkça babalık rolü algılarının da arttığı belirlenmiştir (Kırağ ve Çakır, 2019). Bir diğer araştırmada ise 3-6 yaş grubu çocuk sahibi babaların babalık rolü algıları ve bu algıları etkileyen faktörler incelenmiştir. Araştırma, babaların eğitim düzeyi, çalışma durumu, meslek, gelir düzeyi, aile tipi, mevcut çocuklarını isteme durumu, ilk kez baba olma yaşı, sahip oldukları çocuk sayısı ve babalıkla ilgili bilgi edinme durumlarının babalık rolü algısını etkilediğini göstermiştir. Bu bulgular, babalık rolünün yalnızca bireysel ve aile içi dinamiklerle sınırlı olmadığını, aynı zamanda sosyoekonomik faktörlerle de şekillendiğini vurgulamaktadır (Telli ve Özkan, 2016).

2.5. Babalıkta Eş Desteği

Bireye destek, bireyin stres durumunda veya çaresizlik gibi durumlarında fayda sağlamaya yönelik kendilerine en yakın kişilerden sağlanan maddi ve manevi destek olarak tanımlanmaktadır. Bu destek kişinin yakınlarından anne, baba, kardeş, arkadaş ve eşten olabilmektedir (Yüksekal ve Yurdakul, 2021). Babalıkta eş desteği ise evlilik bağlamında incelendiğinde, babalığın sağlıklı bir şekilde yerine getirilmesinde önemli bir faktördür(Demirtaş, 2021). Ayrıca bu destek babalık görevlerinin başarılı bir şekilde yerine getirilmesi için elzemdir(Merritt ve ark., 2022).Erkeklerin çocuk yetiştirme sürecinde ve çocuğun bakımını paylaştıkları eşleriyle olan ilişkilerinde güçlü bir paralellik gözlenmektedir. Bazı babalar, geleneksel olarak çocuklarına kaynak sağlama rolünü üstlenirken, son dönemlerdeki babaların çocuklarının oyunlarına daha fazla katıldıkları ve çocuk bakımında daha aktif roller aldıkları gözlemlenmektedir (Gül, 2019). Eşler arası desteğin, babaların çocuklarına karşı üstlendikleri rol ve sorumluluklarında önemli bir etkisi bulunmaktadır(Demirtaş, 2021).Çocuğa olan ilgi, babanın eşiyle olan ilişkisinin kalitesiyle doğrudan ilişkilidir ve bu durum özellikle anne ve babanın aynı evi paylaşmalarıyla daha da güçlenmektedir(Gül, 2019).Bu destek, babanın çocuk yetiştirme süreçlerine daha etkin katılımını teşvik etmektedir ve ona, ebeveynlik görevlerini yerine getirirken gerekli güveni sağlamaktadır(Demirtaş, 2021).Böylece babaların çocuklarıyla olan ilişkilerini güçlendirir, ebeveynlik kapasitelerini artırır ve aile içi uyumu destekler. Ayrıca, eşler arasında destekleyici bir ilişki, babaların hem bireysel hem de ebeveyn olarak gelişimlerini olumlu yönde etkilemektedir (Merritt ve ark., 2022).

Eş desteği, babaların hem duygusal hem de pratik ihtiyaçlarını karşılayarak, onların çocuklarıyla daha sağlıklı ilişkiler kurmalarına yardımcı olur. Bu destek, eşlerin

birbirlerine karşı anlayışlı ve destekleyici olmalarını, birbirlerinin ebeveynlik deneyimlerini olumlu yönde etkilemelerini sağlar(Agrawal ve ark., 2022).Eşi tarafından duygusal olarak desteklenen babalar, ebeveynlikle ilgili zorluklarla daha kolay başa çıkmakta ve çocuk yetiştirme sürecinde daha aktif bir rol almaktadır(Essadek ve ark.,2023).Eşlerin birçok konuda birbirlerine destek olmaları rollerini kabullenmelerini kolaylaştırmaktadır. Özellikle eşlerden birinin çocuğun banyosunu yaptırması veya yemeğin hazırlaması gibi görevlerde diğer eşe yardımı, babanın bu süreçlere katılımını artırabilir. Ayrıca babaların babalık rollerinin toplum tarafından daha fonksiyonel ve etkin bir şekilde yerine getirilmesini sağlamaktadır(Yüksekalve Yurdakul, 2021).

2.6. Eş Desteğinin Babalığa Etkisi

Babaların ebeveynlik süreçlerine katılımı, yalnızca bireysel çabalarıyla değil, eşlerinden aldıkları destekle yakından ilişkilidir(Horstman ve ark., 2021; Karadeniz ve Kaya, 2025). Hem duygusal hem de pratik destekler, babalık deneyimini güçlendirerek aile içindeki uyumu artırır ve babaların çocuklarına yönelik rollerini daha etkin bir şekilde yerine getirmelerine katkıda bulunur. Bu durum, eş desteğinin, sağlıklı bir babalık modelinin temel taşlarından biri olduğunu göstermektedir(Horstman ve ark., 2021). Eş desteği, babalığın çeşitli boyutlarında kritik bir rol oynamakta ve babaların çocuk yetiştirme süreçlerindeki rollerini etkilemektedir (Horstman ve ark., 2021; Leahy-Warren ve ark., 2023).Ayrıca eş desteği, babaların çocuklarıyla kurdukları ilişkinin niteliğini artıran, ebeveynlik rollerini daha sağlıklı bir şekilde benimsemelerini sağlayan ve psikolojik refahlarını olumlu yönde etkileyen bir faktördür(Işık, 2019).Eş desteği, yalnızca babaların psikolojik iyi oluşlarını desteklemekle kalmaz, aynı zamanda ebeveynlik süreçlerindeki iş yükünün paylaşılmasını da sağlar(Shorey ve ark., 2021).Özellikle eşin sağladığı duygusal destek, babaların stresle başa çıkmalarını

kolaylaştırmakta ve ebeveynlik kimliğini sürdürmelerinde katkıda bulunmaktadır. Bu durum, babaların eşleriyle olan ilişkilerinin kalitesinin, babalık deneyimlerini ne derece etkilediğini ortaya koymaktadır(Kamp Dush ve ark., 2011). Erken postpartum dönemde eş desteğinin ebeveynlik tatmini üzerinde önemli bir etkisi olduğunu belirtmiştir. Bu, babaların çocuk bakımına aktif katılımlarını artırarak ebeveynlikten daha fazla tatmin duymalarını sağlamaktadır(Perlowski ve Wright, 2021). Eş desteği, babaların üzerindeki yükü hafifletmek ve tükenmişlik hissini önlemek için önemli bir kaynaktır (Potur, 2025).

2.7. Babalık ve Bağlanma

Bebekler, dünyaya geldikleri zaman biyolojik olarak bir dizi yetersizlikle karşı karşıya kaldıkları için bakım veren bir yetişkine ihtiyaç duyarlar. Bu durum, bebek ile bakım veren arasında bir bağ oluşmasını zorunlu kılar. Bu süreçte bağlanma karşılıklı ilişki, yakınlık ve bağlılık olmak üzere üç aşamadan oluşur ve sonucunda bağlanma gerçekleşmektedir(Çömlek, 2021). Bowlby'de bağlanmanın insan yaşamında temel bir rol oynadığını ve üç önemli noktada hayata dokunduğunu belirtir (Bowlby,1969). Bu üç önemli nokta sırasıyla hayatta güven duyulan bir sığınağa sahip olma; yaşama karşı güvenle bakabilmede fiziksel ihtiyaçların karşılanması olarak sıralanabilir (Türk Düdükçü ve Taş Aslan, 2020). Bağlanma süreci, bakım veren ve bebek arasında gelişen kritik bir duygusal evredir. Bu süreç, fiziksel temas, dokunarak keşfetme, göz teması kurma ve yumuşak bir iletişim gibi etkileşimlerle olumlu bir şekilde ilerlemektedir(Balin, 2021; Draper ve ark., 2023). Literatür sağlıklı bir bağlanmanın kişinin gelecekteki ilişkilerini şekillendirme yeteneğinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir(Draper ve ark., 2023;Uzun ve ark., 2024;Karakas ve Şahin Dağlı, 2019). Ayrıca bebeğin dünyayı güvenli bir şekilde keşfetmesine, psikolojik ve fiziksel

ihtiyaçlarının karşılanmasına olanak tanımaktadır(Pisoni ve ark., 2016). Bu süreç, tanışma, sahiplenme ve bağlanma evrelerinden oluşmaktadır (Çömlek, 2021). İlk 48 saat içerisinde gerçekleşen ve daha çok dokunsal temas içeren tanışma evresi, doğumun üçüncü gününden altıncı haftaya kadar süren ve ebeveynlerin çocuklarının ihtiyaçlarını daha iyi anladıkları sahiplenme evresi ve altıncı haftadan sonra başlayan bağlanma evresi bu sürecin aşamalarıdır(Aslıyüksek, 2016; Karabulut, 2019; Karakaş ve Şahin Dağlı, 2019).Anne-baba ve çocuk arasındaki ilişkiyi ve bağlanmayı etkileyen birçok faktör vardır. Bu faktörlerden bazıları, bebeğin bedensel görünümündeki kusurlar ve bebeğin aşırı ağlaması gibi fiziksel ve davranışsal özelliklerdir (Schoppe-Sullivan ve Fagan, 2020). Karşılıklı olarak gerçekleşen bağlanma sürecinde, anne ve bebeğin sağlık durumları da önemli bir rol oynamaktadır. Annenin kültürel arka planı, aile yapısı, doğum sonrası depresyon, gebelik sürecinin planlı olup olmadığı, risk faktörleri, ilk gebelik deneyimi, anne ve babanın ilişkisi, o anki ekonomik, sosyal ve çevresel koşulları gibi birçok faktör bağlanmayı etkileyebilir (Grossman ve ark., 2006).Bu sürecin bir parçası olarak paternal bağlanma, baba ve bebek arasında gelişen karşılıklı güven ve duygusal ilişki olarak ifade edilir(Grossman ve ark., 2006;Sağlam ve Dalgıç, 2023).Literatürde, babaların çocuk gelişimi üzerindeki etkileri son 30 yılda daha fazla önem kazanmış olup, bu konuda yapılan çalışmalar artmıştır (Aslıyüksek, 2016; Pisoni ve ark., 2016). Ancak, hâlâ anne-bebek bağlanmasına kıyasla baba-bebek bağlanması üzerine yapılan çalışmalar nispeten sınırlıdır(Cabrera ve ark., 2018).Ayrıca bağlanma üzerine yapılan çalışmalar, bağlanmanın yalnızca annelerle değil, aynı zamanda babalarla da gerçekleştiğini ortaya koymaktadır(Cabrera ve ark., 2018; Işık, 2019; Kıraç ve ark., 2021).Son zamanlarda yapılan çalışmalar baba figürünün çocuğun yaşamındaki önemini vurgulamaktadır(Cabrera ve ark., 2018; McConnachie ve ark., 2020).

Erkeklerin babalık rolüne geçiş sürecinde bu yeni rolün getirdiği değişimleri algılayıp uyum sağlamaya çalıştıkları, ancak bu süreçte zorlandıkları da gözlemlenmiştir (Kınık ve Özcan, 2020). Bu süreçte özellikle emzirme sürecinin bebek için büyük bir fizyolojik öneme sahip olduğunu bilen babalar, kendilerini dışlanmış veya önemsiz hissedebilir(Uyanık ve ark., 2023). Ancak yapılan araştırmalar, baba figürünün yalnızca bakım veren değil, aynı zamanda çocuğun duygusal güvenliği, sosyal gelişimi ve bağlanma süreçleri açısından da kritik bir role sahip olduğunu ortaya koymaktadır (Cabrera ve ark., 2018; McConnachie ve ark., 2020).Baba adaylarıyla yapılan farklı bir çalışmada da paternal fetal bağlanmanın rol alma, kendini verme ve benliğin farklılaşması gibi üç farklı boyutta deneyimlendiği belirtilmiştir(Kordi ve ark., 2016).Ancak babaların çocuklarıyla bağlanması annelerinkinden daha geç başlamaktadır(Güleç ve Kavlak, 2015).Genellikle babaların bebeklerine bağlanmaya başlaması altıncı aydan sonra görülür (Türk Düdükçü ve Taş Aslan,2020). Hem anne hem de baba ile sağlıklı bir bağlanma geliştiren bebekler, yaşamda daha yüksek yeterlilik düzeyine sahip olurlar(Fearon ve Belsky, 2018).

2.8. Baba ve Bebek Bağlanmasını Etkileyen Faktörler

Baba ve bebek arasındaki bağlanma, birçok faktörden etkilenir. Bu faktörlerin her biri çocuğun gelişiminde önemli bir rol oynar(Condon ve ark., 2004; Sarkadi ve ark., 2008). Literatürde, babaların eşleriyle olan ilişkileri, evlilikten aldıkları doyum, planlanmış ve istenen bir gebelik olması, ebeveynlerin psikolojik durumları ve babanın bebek bakımına aktif katılımı bağlanmayı olumlu yönde etkilediği bildirilmiştir(Jeong ve ark., 2020; Lagarto ve Duaso, 2022; Yu ve ark., 2012). Baba ve annenin uyumlu olması ile birlikte aralarındaki sağlıklı iletişim bebeğe pozitif olarak yansımaktadır. Bağlanma sürecinde, babanın motivasyonu, değer ve inançları, eş

ilişkinin kalitesi gibi faktörler etkili olmaktadır(McConnachie ve ark., 2020). Bu faktörler, babaların yeni rollerine uyum sağlamalarında önemli bir temel teşkil etmektedir(Fagan, 2020). Bağlanmayı etkileyen diğer faktörler arasında ebeveyn ve çocukların mizaç özellikleri, ailedeki çocuk sayısı, ebeveynlerin kendi anne-babalarıyla olan ilişkileri, ilk kez ebeveyn olma durumu ve ebeveyn tutumları ile eşler arasındaki ilişkinin niteliği bulunmaktadır(Şen, 2007; Verschueren, 2020; Zhao ve ark., 2020).

2.9.Baba ve Bebek Bağlanmasında Ebe'nin Roller

Baba ve bebek arasındaki bağlanma, çocuğun duygusal, sosyal ve bilişsel gelişiminde önemli rol oynayan çok boyutlu bir süreçtir. Ancak bu bağın gelişimini etkileyen çeşitli bireysel, ailesel ve çevresel faktörler bulunmaktadır. Babaların doğum öncesi ve sonrası dönemde bebekle geçirdikleri zaman, psikolojik hazırlık düzeyleri, eşle olan ilişki kalitesi, sosyal destek sistemi ve özellikle sağlık profesyonellerinden aldıkları bilgi ve rehberlik, bağlanmanın niteliğini doğrudan etkilemektedir (Baldwin ve ark., 2018; Cabrera ve ark., 2018).Özellikle ilk kez baba olan bireylerde, bebek bakımına dair yeterli bilgiye sahip olmama, emzirme gibi süreçlerde kendini dışlanmış hissetme ve toplumsal rol beklentileri, bağ kurma sürecinde zorluklar yaşanmasına neden olabilmektedir (Baldwin ve ark., 2018; Uyanık ve ark., 2023). Bu noktada, sağlık profesyonelleri, özellikle ebeler, yalnızca anneye değil aynı zamanda babaya yönelik destekleyici yaklaşım sergileyerek baba-bebek bağının güçlendirilmesine katkı sağlayabilir. Ebelik hizmetleri, doğum öncesi eğitimlerde babaları sürece aktif olarak dahil etmek, duygusal hazırlığı desteklemek, emzirme sürecine babaların katılım yollarını öğretmek ve doğum sonrası dönemde babaları güçlendirici rehberlik sunmak gibi görevler kapsamaktadır(Teskereci ve ark., 2021; Uyanık ve ark., 2023).

Ebelerin baba katılımını teşvik eden tutumları, sadece anneye destek olmanın ötesinde, babanın ebeveynlik kimliğini kazanması ve bebekle güvenli bir bağ kurması açısından koruyucu bir halk sağlığı rolü üstlenmelerini sağlar (Demirci ve İnan, 2023).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Tipi

Bu araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı nitelikte bir çalışmadır.

3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırma 01/04/2024-01/04/2025 tarihleri arasında Tokat Turhal Devlet Hastanesi Gebe Okulunda, Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniği'nde yapılmıştır.

3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Tokat Turhal Devlet Hastanesi Gebe Sınıfına, Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniği'ne eşiyile birlikte kontrole gelen babalar oluşturmuştur. Bu çalışmada örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde G*Power 3.1 istatistik programı kullanılmıştır. Temel analiz yöntemi çoklu regresyon analizi olduğundan, hesaplamada regresyon analizine uygun parametreler kullanılmıştır. Literatürde benzer temaya sahip çalışmalarda, açıklanan varyans oranlarının (R^2) orta düzeyde olduğu görülmektedir (Uzun ve ark., 2024; Knappe ve ark., 2021). Bu değerler temel alınarak $f^2 = 0.256$ ($R^2 = 0.204$ için) etki büyüklüğü belirlenmiş ve %95 güven düzeyi ($\alpha = 0.05$) ile %80 test gücü ($1-\beta = 0.80$) için minimum örneklem büyüklüğü 41 olarak hesaplanmıştır (Polit ve Beck, 2017). Veri toplama sürecinde araştırma formu toplamda 150 katılımcıya dağıtılmıştır. Ancak bazı formlarda soruların eksik yanıtlanması (12 eksik/uygunsuz), boş bırakılması ve formun hiç ulaştırılmaması (17 adet) gibi nedenlerle 29 form değerlendirme dışı bırakılmıştır. Bu nedenle analizler eksiksiz ve geçerli veriye sahip 121 katılımcı üzerinden yapılmıştır (Davey ve Savla, 2010). Araştırmada elde edilen verilere göre, örneklem büyüklüğü 121 ve çoklu

regresyon analizinden elde edilen $R^2 = 0.287$ değerine dayanarak geriye dönük (post-hoc) güç analizi yapılmıştır. Bu analizde hesaplanan etki büyüklüğü $f^2 = 0.40$ olup, %5 anlamlılık düzeyinde çalışmanın istatistiksel gücü $(1-\beta)$ %99.9 olarak bulunmuştur (Polit ve Beck, 2017).

3.4. Araştırmaya Dâhil Etme ve Alınmama Kriterleri

Dahil Edilme Kriterleri

- Araştırmaya katılmayı kabul eden
- 19 yaş ve üzerinde olan,
- Eşinin gebelik haftası 24-38 olan,
- Eşinin sağlıklı gebeliği olan
- Soruları doğru cevaplayabilmesi amacıyla Türkçe konuşabilen
- Anlama, algılama ve iletişim problemi bulunmayan babalar araştırmaya dahil edilmiştir

Dışlanma Kriterleri

- Araştırmaya katılmayı kabul etmeyen
- İletişim problemi yaşayan
- Türkçe konuşamayan babalar
- Okuma yazma bilmeyen babalar araştırma dışı bırakılmıştır.

Çıkarılma kriterleri

- Verilerinde eksiklik veya tutarsızlık bulunan katılımcılar,
- Araştırma sürecinde gönüllü olarak çalışmadan ayrılmak isteyen katılımcılar.

3.5. Araştırmanın Bağımlı ve Bağımsız Değişkenleri

Bağımlı Değişkenler: Rahim içi baba bağlanma ölçeği puanları, babalık algısı ölçeği puanlarıdır.

Bağımsız Değişkenler: Eş desteği ölçeği puanları, Sosyo-demografik ve obstetrik özelliklerdir.

3.6. Veri Toplama Araçları

Veriler; Kişisel Veri Formu, Eş Destek Ölçeği (EDÖ), Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği ve Babalık Rolü Algı Ölçeği (BRAÖ) kullanılarak toplanmıştır.

3.6.1. Kişisel Veri Formu (Ek 1)

Sosyo-Demografik özellikler (yaş, eğitim durumu, aile tipi, gelir durumu vb.), eşiyile ilgili obstetrik özellikler (gebelik sayısı, gebelik haftası vb.) ve babaya yönelik (babası ile ilişkisi, kaçınıcı çocuk olduğu vb.) yer almakta olup 25 sorudan oluşmaktadır (Aksungur ve Aksungur, 2023; Güzel ve Tüfekçi, 2021; Özkan ve ark., 2016; Telli ve Özkan, 2016).

3.6.2. Eş Destek Ölçeği (EDÖ)(Ek 2)

EDÖ, Yıldırım (2004) tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, duygusal destek, maddi yardım-bilgi desteği, takdir etme desteği ve sosyal ilgi desteği olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte 27 madde bulunmaktadır ve üçlü likert tiptedir. Bunlardan dokuz madde duygusal destekle, yedi madde maddi yardım ve bilgi desteğiyle, sekiz madde takdir etme desteğiyle, üç madde ise sosyal ilgi desteğiyle ilgilidir. En yüksek puan 81, en düşük puan ise 27'dir. Yüksek puan almak, algılanan eş desteğinin daha fazla olduğunu gösterir. Ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı 0.95 ve test

tekrar test güvenilirlik katsayısı 0.89 olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.904 olarak belirlenmiştir.

3.6.3. Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği (RİBBÖ)(Ek 3)

Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeğinin (RİBBÖ) geliştirilmesi, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Dönmez ve arkadaşları tarafından yapılmıştır. Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği (RİBBÖ), babanın doğum öncesi fetusa bağlanmasını ölçmekte ve toplam 23 maddeden oluşan tek faktörlü bir ölçektir. Ölçek 4'lü Likert olarak geliştirilmiş ve her bir maddede belirtilen ifadeye “Hiçbir zaman=1 puan”, “Bazen=2 puan”, “Çoğunlukla=3 puan” ve “Her zaman=4 puan seçeneklerinden birini seçmesi istenmektedir. Geçerlilik ve güvenilirlik çalışmanın sonucunda RİBBÖ'nün eşleri 24-38 haftalık gebelik döneminde olan babaların, bebeklerine bağlanma durumlarının belirlenmesinde geçerli güvenilir bir ölçek olarak kullanılabilmesi sonucuna varılmıştır. RİBBÖ'nün tüm maddeleri için Cronbach Alfa katsayısı 0.73'tür. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.89 olarak belirlenmiştir.

3.6.4. Babalık Rolü Algı Ölçeği (BRAÖ):

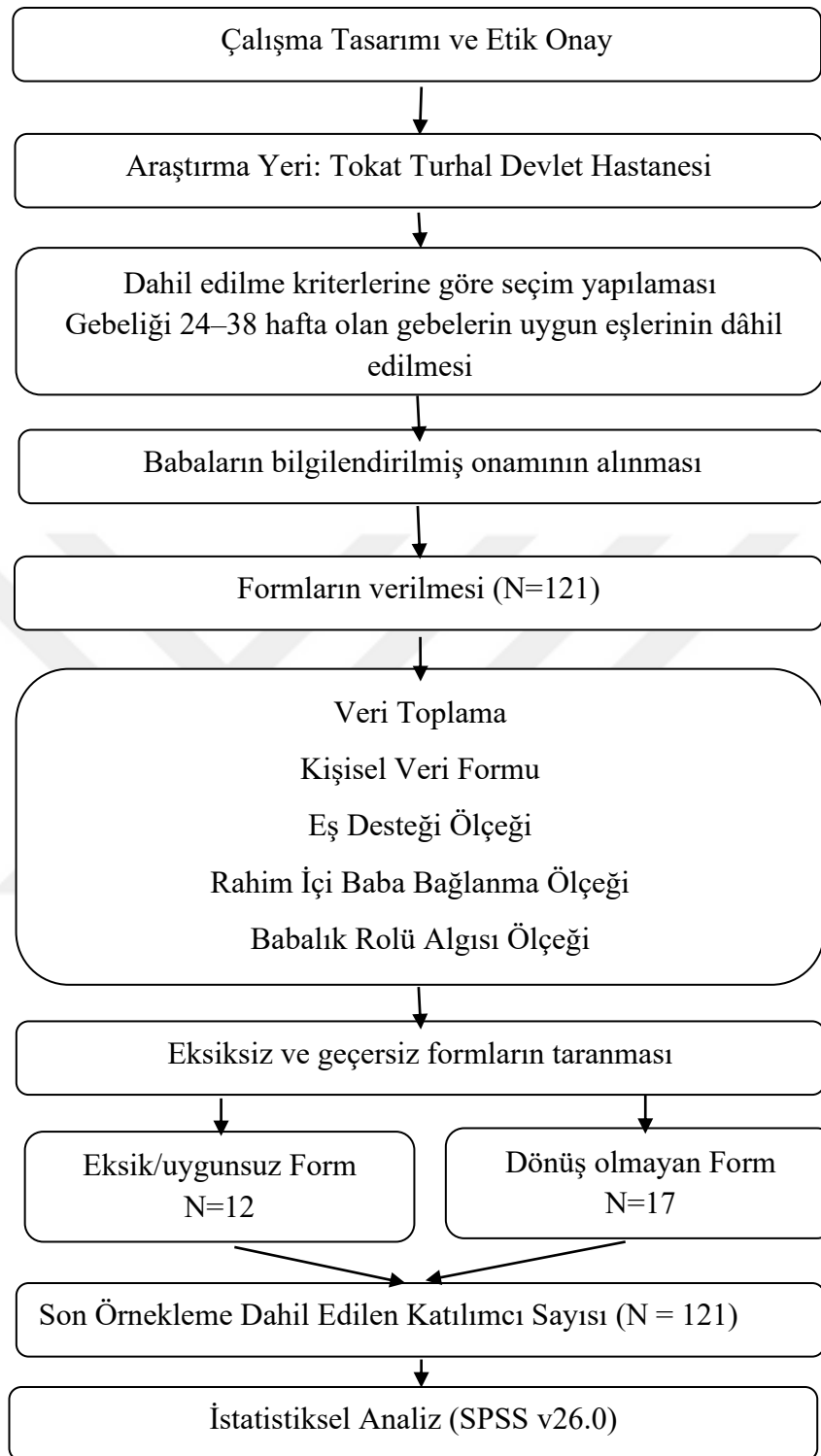
Babaların babalık rolü algısını belirlemek amacıyla 1999 yılında Kuzucu (1999) tarafından geliştirilen ve geçerlik ile güvenilirlik analizleri yapılan BRAÖ adlı ölçek, bireysel ve grup halinde kullanılabilen 5 dereceli Likert tipinde bir ölçektir. Ölçekte babalık rolü algısı, toplamda 25 ifade ile ölçülmektedir; bunlardan 14'ü olumlu (1, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 21) ve 11'i olumsuz (2, 4, 8, 11, 12, 16, 20, 22, 23, 24, 25) olarak sınıflandırılmıştır. Ölçek, gençlere ve babalara yönelik olarak tasarlanmış olup, katılımcıların değerlendirmelerini belirlemek üzere 5 basamaklı bir Likert ölçeği içermektedir. Bu basamaklar sırasıyla şunlardır: 1-Hiç uygun değil, 2-Pek uygun değil,

3-Kararsızım, 4-Kısmen uygun, 5-Tamamen uygun. Olumlu maddeler 1'den 5'e, olumsuz maddeler ise 5'ten 1'e doğru puanlanmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puanlar, babaların babalık rolü algısının olumlu olduğunu gösterir. Ölçek, minimum 25 ve maksimum 125 puan arasında değerlendirilir. Orijinal ölçeğin Cronbach Alfa Katsayısı ise 0.75 olarak rapor edilmiştir. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.75 olarak belirlenmiştir.

3.7. Araştırma verilerinin Toplanması

Uygulama

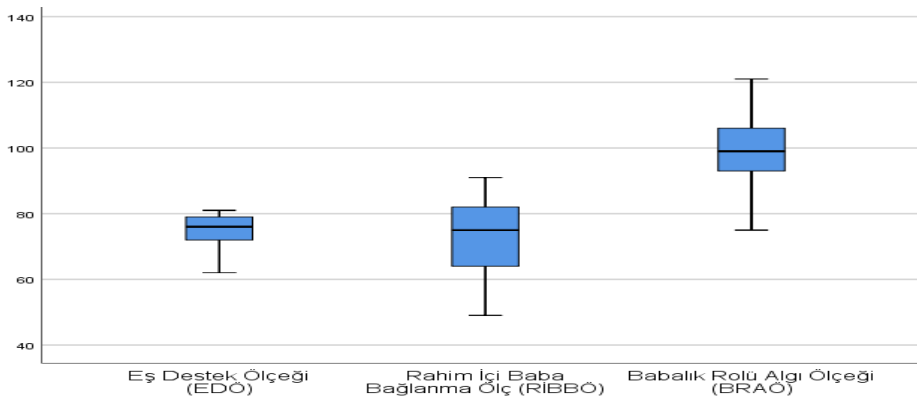
Araştırma 01/04/2024-01/04/2025 tarihleri arasında Tokat Turhal Devlet Hastanesi Gebe Sınıfı, Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniği'ne eşiyile birlikte kontrole gelen gebeliği 24-38 hafta olan gebelerin eşlerine uygulanmıştır. Verilerin toplanmasında, ilgili hastaneye eşiyile birlikte başvuran ve araştırmaya dahil edilme kriterlerine uyan babalara çalışma hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmaya katılmaya gönüllü babalara "Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu" doldurularak yazılı onamları alınmıştır. Araştırmacı tarafından yüz yüze veri toplama formları katılımcıya verilerek doldurmaları istenmiştir. Veri toplama formları tam olarak doldurulup doldurulmadığı araştırmacı tarafından kontrol edilerek alınmıştır. Böylece katılımcıların soruları kendilerinin okuyup doğru anlamalarını sağlanmış, eksik veri oranı azaltılmış, oluşabilecek yanlış işaretlemeler engellenmiş ve gerektiğinde açıklama yapabilme imkânı doğmuştur. Bu işlem ortalama 10-15 dakika sürmüştür. Çalışmanın uygulama akış şeması Şekil 3.1'de verilmiştir.

Şekil 3.1. Araştırmanın Akış Şeması

3.8. Verilerin Değerlendirilmesi

“Babalarda eş desteğinin, rahim içi baba bağlanması ve babalık rolü algısına etkisinin incelenmesi” amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen veriler bilgisayar ortamında analiz için SPSS (IBM SPSS for Windows, ver.26) istatistik paket programı kullanılmıştır. Çalışmadaki sürekli ölçümlerin normal dağılıp dağılmadığına Kolmogorov-Smirnov ($n>50$) ve Skewness-Kurtosis testleri ile bakılmış ve ölçümler normal dağıldığından dolayı Parametrik testler uygulanmıştır (Şekil 2). Çalışmadaki değişkenler için tanımlayıcı istatistikler; ortalama, standart sapma, minimum, maksimum, sayı (n) ve yüzde (%) olarak ifade edilmiştir. Ölçek sorularının güvenilirlik (reliability) analizi kapsamında “Cronbach’s Alpha katsayıları” hesaplanmıştır. “Kategorik faktörlere” göre “ölçek skorlarının” karşılaştırılmasında “Bağımsız Örneklem T-testi” veya “Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)” kullanılmıştır. Varyans analizini takiben farklı grupları belirlemede “Tukey testi” kullanılmıştır. Ölçekler arası ilişkiyi belirlemede ise Pearson korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Ölçeklerin etkisini belirlemek (tahminde bulunmak) üzere Lineer (Doğrusal) Regresyon analizi kullanılmıştır. Hesaplamalarda istatistik anlamlılık düzeyi (α) %5 olarak alınmıştır.

Şekil 3.2: Araştırmanın Normallik Dağılım Grafiği

3.9. Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma uygulamasına başlamadan önce Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurul’undan (02/05/2024 tarihli,83116987-301 karar sayılı) alınan etik kurul onayı kapsamında alınmıştır (EK-7). Tokat İl Sağlık Müdürlüğü’nden çalışmanın yürütülebilmesi için kurum izni(Tarih: 10/07/2024Sayı: E-87064461-044-248356996) alınmıştır. (EK-8). Ayrıca “Eş Desteği Ölçeği (EDÖ)” (EK-2), “Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği (RİBBO)” (EK-3) ve Babalık Rolü Algı Ölçeği (BRAÖ)” (EK-4) kullanımları için elektronik posta yolu ile ilgili yazarlardan izin alınmıştır (EK5-7). İnsan Hakları Helsinki Bildirgesi" doğrultusunda araştırma süresince bilimsel etik değerlere uygun davranılmıştır.

3.10.Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle, araştırmanın örneklemini Tokat Turhal bölgesindeki babalarla sınırlı olup, elde edilen bulguların genellenebilirliği kısıtlıdır. Ayrıca veriler, katılımcıların öz bildirimlerine dayandığı için sosyal istenilirlilik yanlılığı oluşmuş olabilir. Bununla birlikte, babalık rolü algısı ve rahim içi bağlanmayı etkileyebilecek psikolojik durumlar (örneğin depresyon, kaygı düzeyi veya erken dönem yaşantılar) kontrol edilmemiştir. Yalnızca babaların görüşlerine yer verilmiş olması, eş desteğine ilişkin verilerin tek taraflı değerlendirilmesine neden olmuştur. Kullanılan ölçme araçlarının öznel nitelikte olması ve bazı duygusal süreçleri sınırlı ölçüde yansıtması da dikkate alınması gereken bir diğer sınırlılıktır. Son olarak, doğum sonrası döneme ilişkin takip yapılmamış olması, rahim içi bağlanmanın uzun vadeli etkilerini değerlendirme olanağını sınırlandırmaktadır.

4. BULGULAR

Tablo 4.1. Babaların Sosyo-Demografik Özelliklerine Ait Genel Tanımlayıcı İstatistikler (n=121).

Sosyodemografik Özellikler		n	%
Eğitim Durumu	İlkokul-ortaokul	21	17.2
	Lise	43	35.2
	Ön lisans	24	19.7
	Lisans ve Lisansüstü	34	27.9
Gelir Durumu	Gelir gidersen az	16	13.1
	Gelir gidere denk	55	45.1
	Gelir giderden fazla	51	41.8
Yerleşim Yeri	İl	16	13.1
	İlçe	97	79.5
	Köy	9	7.4
Aile Yapısı	Çekirdek	101	82.8
	Geniş	21	17.2
Eş ile İlişki	Çok iyi	73	59.8
	İyi	49	40.2
Eş Desteği	Evet	95	77.9
	Kısmen	27	22.1
Evlilik Problemleri	Evet	6	4.9
	Bazen	52	42.6
	Hayır	64	52.5
Bebeğin Cinsiyeti	Kız	62	50.8
	Erkek	60	49.2
İstenen Cinsiyet	Kız	57	46.7
	Erkek	32	26.2
	Hayal etmedim	33	27.0
Ultrasonda Görme	Evet	97	79.5
	Hayır	25	20.5
Bu Bebeği İsteme	Evet	109	89.3
	Hayır	13	10.7
Babalık Bilgisi Aldı	Evet	41	33.6
	Hayır	81	66.4
Babalık Bilgisini Nereden Aldı	İnternet / Medya	40	32.8
	Arkadaş	7	5.7
	Sağlık Personeli	11	9.0
	Diğer	64	52,5
Kendi Babası ile İlişkisi	Çok iyi	42	34.4
	İyi	57	46.7
	Orta veya kötü	23	18.9
Kardeş Sayısı	Tek çocuk	15	12.3
	2-3 kardeş	76	62.3
	4 kardeş ve fazla	31	25.4
Kaçınıcı Çocuk	İlk çocuk	33	27.0
	İkinci-üçüncü çocuk	71	58.2
	Dördüncü çocuk ve fazlası	18	14.8

Tablo 4.1.'de çalışmaya katılan babaların sosyodemografik özelliklerinin dağılımı verilmiştir. Tablo 4.1. incelendiğinde katılımcıların %35.2'sinin lise mezunu olduğu, %45,1'inin gelirlerinin giderlerine denk olduğu, %79.5'inin ilçe merkezlerinde ikamet ettiği, %82,8'inin çekirdek aile yapısına sahip olduğu, %59.8'inin eşleriyle ilişkilerini "Çok iyi" olarak tanımladığı, %77.9'unun eşlerinden destek aldığı, %52.5' evliliklerinde problem yaşamadığı belirtilmiştir. Ayrıca %50.8'inin bebeğinin cinsiyetinin kız olduğu, %46.7'sinin kız bebek istediği, %79,5'inin bebeği ultrasonda gördüğünü, %89,3'ünün bu bebeği istediği %66.4'ünün babalıkla ilgili özel bir bilgi almadığı, %52.5'inin babalık bilgisi aldığı ifadesine "Diğer" yanıtını verdiği, %46.7'sinin kendi babasıyla ilişkisini "İyi" olarak tanımladığı, %62.3'ünün katılımcının kardeş sayısının 2-3 kardeşi olduğu, %58.2'sinin katılımcıların ailenin ikinci veya üçüncü çocuğu olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.2. Katılımcıların Sürekli Değişkenlerine Ait Genel Tanımlayıcı İstatistikler (n=121)

Sosyodemografik Özellikler	\bar{X}	SD	Min.	Max.
Yaş	30.94	5.64	20.00	47.00
Evlilik Yılı	4.35	4.08	1.00	19.00
Eş Yaşı	28.02	5.29	18.00	41.00
Eş Gebelik Sayısı	1.84	1.16	0.00	7.00
Yaşayan Çocuk Sayısı	1.31	0.94	0.00	5.00
Eşinizin Gebelik Haftası	32.23	5.30	20.00	40.00
İlk Baba Olma Yaşı	27.70	4.17	18.00	41.00
Mevcut Gebelik Dahil Yaşayan Çocuk	1.67	0.84	1.00	5.00

Tablo 4.2'de, çalışmaya katılan babaların sosyodemografik ve ailevi özelliklerine ait ortalamalar verilmektedir. Tablo 4.2 incelendiğinde katılımcıların yaş ortalaması 30.94±5.64 yıl (20.00-47.00), ortalama evlilik süresi 4.35±4.08 yıl (1.00-19.00), eşlerinin yaş ortalaması 28.02±5.29 yıl (18.00-41.00), eşlerinin ortalama gebelik sayısı 1.84±1.16 (0,00-7,00), yaşayan çocuk sayısı 1.31±0.94 (0.00-5.00), eşlerinin ortalama gebelik haftası 32.23±5.30 hafta (24.00-30.00), ilk kez baba oldukları yaş ortalaması

27.70±4.17 yıl (18.00-41.00) mevcut gebelik dahil yaşayan çocuk sayısı ortalaması 1.67±0.84 (1.00-5.00) olduğu belirlenmiştir. 7

Tablo 4.3. Ölçeklere Ait Skorların Genel Tanımlayıcı İstatistikleri

Ölçekler	\bar{X}	SD	Min.	Max.
Eş Destek Ölçeği (EDÖ)	73.88	7.05	55.00	81.00
Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği(RİBBÖ)	72.84	10.95	49.00	91.00
Babalık Rolü Algı Ölçeği (BRAÖ)	98.80	9.55	75.00	121.00

Tablo4,3'te, çalışmaya katılan babaların ölçekten aldıkları toplam puanlara ait ortalamalar verilmektedir. Tablo 4.3 incelendiğinde; EDÖ puan ortalaması 73,88±7,05 (55.00-81.00), RİBBÖ puan ortalaması 72.84±10.95 (49.00-91.00). BRAÖ puan ortalaması 98.80±9.55 (75.00-12100) olarak saptanmıştır.

Tablo 4.4.Ölçekler Arası Korelasyon Analizi Sonuçları (n=121)

Sosyo-demografik Özellikler		EDÖ	RİBBÖ	BRAÖ
Yaş	r	-0.123	-0.050	0.006
	p	0.179	0.587	0.944
Kaç Yıllık Evli	r	-0.093	-0,043	-0.089
	p	0.308	0.635	0.329
Eş Yaşı	r	-0.106	-0.047	0.021
	p	0.246	0.604	0.814
Eş Eğitim Durumu	r	0.106	0,069	0.162
	p	0.244	0,449	0.074
Eş Gebelik Sayısı	r	-0.306*	-0.183*	-0.114
	p	0.001	0.043	0.210
Yaşayan Çocuk Sayısı	r	-0.100	0.057	-0.001
	p	0.271	0.536	0.990
Eşinizin Gebelik Haftası	r	0.083	0.268*	0.146
	p	0.362	0.003	0.109
İlk Baba Olma Yaşı	r	0.010	-0.021	0.115
	p	0.913	0.818	0.207
Bu Gebelik Dahil Yaşayan Çocuk sayısı	r	-0.212*	-0.103	-0.109
	p	0.019	0.258	0.234

r: Pearson korelasyon katsayıları; *p<0,05; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo4.4'te çalışmaya katılan babaların çeşitli demografik ve ailevi sürekli değişkenleri ile aldıkları toplam ölçek puanları arasındaki doğrusal ilişkinin (korelasyonun) gücü ve yönü verilmiştir. Tablo 4.4 incelendiğinde, eşin gebelik sayısı ile algılanan eş desteği

puan ortalaması arasında zayıf-orta kuvvette, negatif yönlü ($r=-0.306$, $p=0.001$) ve istatistiksel olarak anlamlı, mevcut gebelik dahil yaşayan çocuk sayısı ile algılanan eş desteği puan ortalaması arasında zayıf, negatif yönlü ($r=-0.212$, $p=0.019$) ve istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon bulunmaktadır.

Eşin gebelik sayısı ile rahim içi baba bağlanma puan ortalaması arasında zayıf, negatif yönlü ($r = -0.183$, $p=0.043$) ve istatistiksel olarak anlamlı, eşin gebelik haftası ile rahim içi baba bağlanma ölçeği puan ortalaması arasında zayıf, pozitif ($r = 0.268$, $p = 0.003$) ve istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon bulunmaktadır. Babalık Rolü Algı Ölçeği puan ortalaması ile tabloda listelenen hiçbir demografik veya ailevi sürekli değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon bulunmamıştır ($p \geq 0.05$).

Tablo 4.5. Ölçek Skorlarının Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Eğitim Durumu								F	*p
	İlk/ortaokul		Lise		Ön lisans		Lisans ve üstü			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	72.05	7.66	73.70	7.15	73.25	6.85	75.68	6.59	1.290	0.281
RİBBÖ	75.48	9.54	73.28	9.75	69.87	12.31	72.74	12.13	1.016	0.388
BRAÖ	96.14	11.83	99.47	8.86	96.08	8.63	101.50	8.95	2.229	0.088

*Tek yönlü ANOVA; SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo4.5'te çalışmaya katılan babaların eğitim durumlarına göre ölçeklerden aldıkları toplam puanların ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.5 incelendiğinde gruplar arasındaki ölçek puan ortalamaları (EDÖ, RİBBÖ, BRAÖ) ile farklı eğitim durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p \geq 0.05$).

Tablo 4.6.Ölçek Skorlarının Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Gelir Durumu						F	*p
	Gelir gidersen az		Gelir gidere denk		Gelir giderden fazla			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	74.38	6.70	73.24	7.47	74.41	6.78	0.409	0.665
RİBBÖ	73.63	11.77	73.55	10.31	71.82	11.49	0.371	0.691
BRAÖ	97.75	7.25	98.49	9.42	99.45	10.41	0.241	0.786

*Tek yönlü ANOVA; SD:Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo4.6’da çalışmaya katılan babaların gelir durumlarına göre ölçeklerden aldıkları toplam puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.6 incelendiğinde gruplar arasındaki ölçek puan ortalamaları (EDÖ, RİBBÖ, BRAÖ) ile farklı gelir durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p \geq 0.05$).

Tablo 4.7.Ölçek Skorlarının Aile Yapısına Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Aile Yapısı				t	*p
	Çekirdek		Geniş			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	74.20	6.46	72.33	9.45	1.103	0.272
RİBBÖ	72.85	10.23	72.76	14.23	0.034	0.973
BRAÖ	99.03	9.28	97.67	10.94	0.593	0.554

*Bağımsız (Independent) örneklem t-testi; SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo4.7’de çalışmaya katılan babaların aile yapılarına göre ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.6 incelendiğinde gruplar arasındaki ölçek puan ortalamaları (EDÖ, RİBBÖ, BRAÖ) ile aile yapıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p \geq 0.05$).

Tablo 4.8.Ölçek Skorlarının Eş ile İlişisine Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Eş ile İlişki				t	*p
	Çok iyi		İyi			
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SD		
EDÖ	75.53	5.95	71.41	7.87	3.294	0.001
RİBBÖ	77.52	8.42	65.86	10.62	6.744	0.001
BRAÖ	101.03	9.71	95.47	8.36	3.274	0.001

*Bağımsız (Independent) örneklem T-testi; SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo 4.8’de çalışmaya katılan babaların eşleriyle olan ilişkilerini değerlendirme biçimlerine göre ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.8 incelendiğinde, EDÖ, RİBBÖ ve BRAÖ puan ortalamalarının eş ilişkisi ile istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p=0.001$).

Tablo 4.9. Ölçek skorlarının Eş Desteğine Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Eş Desteği				t	*p
	Evet		Kısmen			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	74.87	6.51	70.37	7.87	3.024	0.003
RİBBÖ	73.57	11.01	70.26	10.54	1.391	0.167
BRAÖ	99.81	9.44	95.22	9.25	2.238	0.027

*Bağımsız (Independent) örneklem T-testi; SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo 4.9’de çalışmaya katılan babaların eşlerinden aldıkları desteği değerlendirme biçimlerine göre ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.8 incelendiğinde, Eş Destek Ölçeği ve Babalık Rolü Algısı Ölçeği puan ortalamalarının eş ilişkisi ile istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ($p<0.05$), Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği ile istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$)

Tablo 4.10. Ölçek Skorlarının Evlilik Problemlerine Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Evlilik Problemleri						F	*p
	Evet		Bazen		Hayır			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	69.83 ^b	10.26	72.17 ^b	6.97	75.64 ^a	6.39	4.785	0.010
RİBBÖ	69.50 ^b	13.05	67.69 ^b	10.13	77.33 ^a	9.51	13.811	0.001
BRAÖ	94.50 ^b	6.28	96.29 ^b	8.74	101.23 ^a	9.87	4.760	0.009

*Tek yönlü ANOVA; a,b,c: Gruplar arası farklılık (Tukey post-hoc testi); SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo 4.10’da, çalışmaya katılan babaların evliliklerinde problem yaşama durumlarına göre ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.10 incelendiğinde, EDÖ, RİBBÖ ve BRAÖ puan ortalamalarının evliliklerinde problem yaşama durumlarına ile istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($p=0.001$). Evliliklerinde

problem yaşamayan ("Hayır" yanıtı veren) katılımcılar, evliliklerinde sürekli ("Evet") veya bazen problem yaşayanlara kıyasla anlamlı derecede daha yüksek eş desteği algılamakta, doğmamış bebekleriyle daha güçlü bir bağlanma sergilemekte ve babalık rolüne dair daha olumlu bir algıya sahip olmaktadır. Evliliklerinde "Evet" veya "Bazen" problem yaşayan gruplar arasında ise bu ölçek puanları açısından anlamlı bir fark saptanmamıştır (her iki grup da "Hayır" grubuna göre daha düşük puanlara sahiptir).

Tablo 4.11. Ölçek Skorlarının Bebeğin Cinsiyetine Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Bebeğin Cinsiyeti				t	*p
	Kız		Erkek			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	73.65	7.80	74.12	6.25	0.368	0.714
RİBBÖ	73.65	11.41	72.00	10.49	0.828	0.409
BRAÖ	98.82	10.53	98.77	8.52	0.032	0.974

*Bağımsız (Independent) örneklem t-testi; SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo 4.11’de, çalışmaya katılan babaların bebeklerinin cinsiyetine göre ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.11 incelendiğinde, Eş Destek Ölçeği, Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği ve Babalık Rolü Algı Ölçeği puan ortalamalarının bebeğin cinsiyeti ile istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 4.12. Ölçek Skorlarının İstenen Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	İstenen Cinsiyet						F	*p
	Kız		Erkek		Hayal etmedim			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	73.86	7.07	73.75	6.50	74.03	7.72	0.013	0.987
RİBBÖ	74.14	11.52	72.12	10.12	71.27	10.77	0.805	0.449
BRAÖ	100.5	10.67	97.37	7.70	98.00	9.11	0.961	0.386

*Tek yönlü ANOVA; SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo 4.12’de, çalışmaya katılan babaların doğacak bebekleri için istedikleri cinsiyete göre ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.12 incelendiğinde, EDÖ,

RİBBÖ ve BRAÖ puan ortalamalarının doğacak bebekleri için istedikleri cinsiyeti ile istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 4.13. Ölçek Skorlarının Ultrasonda Görmeye Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Ultrasonda Görme				T	*p
	Evet		Hayır			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	74.27	6.93	72.36	7.46	1.208	0.229
RİBBÖ	73.53	11.13	70.16	9.99	1.375	0.172
BRAÖ	98.80	9.86	98.76	8.45	0.021	0.984

*Bağımsız (Independent) örneklem t-testi; SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo 4.13'te, çalışmaya katılan babaların doğacak bebeklerini ultrasonda görüp görmeme durumlarına göre ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.13 incelendiğinde, EDÖ, RİBBÖ ve BRAÖ puan ortalamalarının doğacak bebeklerini ultrasonda görüp görmeme durumları ile istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 4.14. Ölçek Skorlarının Bu Bebeği İsteme Durumuna Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Bu Bebeği İsteme				t	*p
	Evet		Hayır			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	73.85	7.12	74.08	6.75	-0.108	0.914
RİBBÖ	73.21	11.26	69.69	7.55	1.096	0.275
BRAÖ	99.00	9.95	97.08	5.12	0.684	0.495

*Bağımsız (Independent) örneklem t-testi; SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo 4.14'te, çalışmaya katılan babaların mevcut gebelikteki bebeği isteyip istememe durumlarına göre ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.14 incelendiğinde, Eş Destek Ölçeği, Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği ve Babalık Rolü Algı Ölçeği puan ortalamalarının mevcut gebelikteki bebeği isteyip istememe durumları ile istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 4.15. Ölçek Skorlarının “Babalık Bilgisini Alma Durumuna Göre” Karşılaştırılması

Ölçekler	Babalık Bilgisi Aldı				t	*p
	Evet		Hayır			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	75.17	7.10	73.22	6.99	1.448	0.150
RİBBÖ	77.61	9.46	70.42	10.91	3.590	0.001
BRAÖ	99.83	11.01	98.27	875	0.850	0.397

*Bağımsız (Independent) örneklem T-testi; SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo 4.15’te, çalışmaya katılan babaların babalıkla ilgili özel bir bilgi alıp almama durumlarına göre ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.15 incelendiğinde, Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği ile babalık bilgisini alma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ($p < 0.05$), EDÖ, RİBBÖ ve BRAÖ puan ortalamalarının babalık bilgisini alma durumu ile istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0.05$)

Tablo 4.16. Ölçek Skorlarının Babalık Bilgisini Nereden Aldığına Göre” Karşılaştırılması

Ölçekler	Babalık Bilgisini Nereden Aldı								F	*p
	İnternet / Medya		Arkadaş		Sağlık Personeli		Diğer			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	76.47 ^a	5.35	72.00 ^b	8.68	76.45 ^a	5.96	72.02 ^b	7.46	4.269	0.007
RİBBÖ	72.15	11.99	77.86	7.15	76.00	10.69	72.17	10.63	0.926	0.431
BRAÖ	99.25	9.19	100.86	6.04	101.27	13.61	97.86	9.36	0.584	0.627

*Tek yönlü ANOVA; a,b,c: Gruplar arası farklılık (Tukey post-hoc testi); SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo 4.16’da çalışmaya katılan babaların babalıkla ilgili bilgi aldığını belirten katılımcıların, bu bilgiyi aldıkları birincil kaynağa göre ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.16 incelendiğinde, Eş Destek Ölçeği ile babalık bilgisini nereden aldığına göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ($p < 0.05$), Babalık bilgisini "İnternet / Medya" (Ort. = 76.47 ± 5.35) ve "Sağlık Personeli" (Ort. = 76.45 ± 5.96) kaynaklarından alan katılımcıların ortalama EDÖ puanları ('a' grubu), bilgiyi "Arkadaş"

(Ort. = 72.00 ± 8.68) ve "Diğer" (Ort. = 72.02 ± 7.46) kaynaklarından alanlara ('b' grubu) göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği ve Babalık Rolü Algı Ölçeği puan ortalamalarının eş ilişkisi ile istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0.05)

Tablo 4.17. Ölçek Skorlarının Kendi Babası İle İlişki Durumuna Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Kendi Babası ile İlişki						F	*p
	Çok iyi		İyi		Orta veya kötü			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	74.55	6.94	72.67	7.24	75.65	6.52	1.780	0.173
RİBBÖ	76.14 ^a	11.10	68.21 ^b	9.91	78.26 ^a	8.53	11.529	0.001
BRAÖ	100.62 ^a	9.64	95.86 ^b	8.69	102.74 ^a	9.58	5.849	0.004

*Tek yönlü ANOVA; a,b,c: Gruplar arası farklılık (Tukey post-hoc testi); SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo4.17’de, çalışmaya katılan babaların kendi babalarıyla olan ilişkilerini değerlendirme biçimlerine göre ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.17 incelendiğinde RİBBÖ ve BRAÖ ile istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu, Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeğinin kendi babasıyla ilişkisini "Çok iyi" (76.14±11.10) ve "Orta veya kötü" (78,26±8,53) olarak değerlendiren katılımcıların ('a' grubu) ortalama RİBBÖ puanları, ilişkisini "İyi" (68.21±9.91) olarak değerlendiren katılımcıların ('b' grubu) puanlarından anlamlı derecede daha yüksek olduğu, Babalık Rolü Algı Ölçeğinin (BRAÖ) kendi babasıyla ilişkisini "Çok iyi" (100.62±9.64) ve "Orta veya kötü" (102.74±9.58) olarak değerlendiren katılımcıların ('a' grubu) ortalama BRAÖ puanları, ilişkisini "İyi" (95.86±8.69) olarak değerlendiren katılımcıların ('b' grubu) puanlarından anlamlı derecede daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ayrıca Eş Destek Ölçeği puan ortalamalarının eş ilişkisi ile istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0.05)

Tablo 4.18.Ölçek Skorlarının “Baba Kardeş Sayısına Göre” Karşılaştırılması

Ölçekler	Baba Kardeş Sayısı						F	*p
	Tek çocuk		2-3 kardeş		4 kardeş ve fazla			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	72.53	7.49	74.42	6.18	73.19	8.76	0.640	0.529
RİBBÖ	71.27	13.49	72.04	10.88	75.55	9.63	1.313	0.273
BRAÖ	100.07	11.55	98.46	10.17	99.00	6.79	0.184	0.832

*Tek yönlü ANOVA; SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo 4.18’de, çalışmaya katılan babaların kardeş sayısına göre ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.18 incelendiğinde, EDÖ, RİBBÖ ve BRAÖ puan ortalamalarının kardeş sayıları ile istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 4.19.Ölçek Skorlarının Baba Kaçınıcı Çocuk Olduğuna Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Baba Kaçınıcı Çocuk						F	*p
	İlk		İkinci-üçüncü		Dördüncü ve fazlası			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
EDÖ	73.33	6.63	73.99	7.15	74.44	7.76	0.162	0.850
RİBBÖ	73.36	10.31	72.00	11.38	75.17	10.53	0.649	0.524
BRAÖ	98.91	10.88	98.65	9.82	99.17	5.43	0.024	0.976

*Tek yönlü ANOVA; a,b,c: Gruplar arası farklılık (Tukey post-hoc testi); SD: Standart Deviation; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo 4.19’da çalışmaya katılan babaların kaçınıcı çocuk olduğuna göre ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmaktadır. Tablo 4.19 incelendiğinde, EDÖ, BRAÖ ve RİBBÖ puan ortalamalarının kaçınıcı çocuk olduğu ile istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 4.20. Ölçekler Arası Korelasyon Analizi Sonuçları (n=121)

Ölçekler		EDÖ	RİBBÖ
Rahim İçi Baba Bağlanma Ölç (RİBBÖ)	r	0.4.65*	
	p	0.001	
Babalık Rolü Algı Ölçeği (BRAÖ)	r	0.470*	0.520*
	p	0.001	0.001

r: Pearson korelasyon katsayıları; *: $p<0,05$; EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo 4.20’de çalışmaya katılan babaların ölçek toplam puanları arasındaki doğrusal ilişkinin (korelasyonun) gücünü ve yönünü göstermektedir. Tablo 4.20 incelendiğinde, Algılanan eş desteği puanları ile rahim içi baba bağlanma puanları arasında orta kuvvette, pozitif ve istatistiksel olarak çok anlamlı ($r=0.465$, $p=0.001$) bir korelasyon belirlenmiştir. Algılanan eş desteği puanları ile babalık rolü algısı puanları arasında da orta kuvvette, pozitif ve istatistiksel olarak çok anlamlı ($r=0.470$, $p=0.0001$) bir korelasyon saptanmıştır. Rahim içi baba bağlanma puanları ile babalık rolü algısı puanları arasında orta kuvvette, pozitif ve istatistiksel olarak çok anlamlı ($r=0.520$, $p=0.001$) bir korelasyon saptanmıştır.

Tablo 4.21.Eş Destek Ölçeği Üzerinde Rahim İçi Baba Bağlanma ve Babalık Rolü Algısının Etkisinin Belirlenmesi (Regresyon Analizi Sonuçları)

Ölçekler	Coefficients		Standard. Coeff.		%95 CI		
	B	Std. Error	Beta	t	p	Lower	Upper
<i>Sabit (Constant)</i>	36.88	5.729		6.44	0.001	25.54	48.23
RİBBÖ	0.195	0.058	0.302	3.34	0.001	0.079	0.310
BRAÖ	0.231	0.067	0.313	3.45	0.001	0.098	0.363
<i>Model: Enter</i>		<i>R²: 0.287</i>	<i>Adjusted R²: 0.276</i>		<i>Anova-p: 0.001</i>		

EDÖ: Eş Destek Ölçeği; RİBBÖ: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği; BRAÖ: Babalık Rolü Algı Ölçeği

Tablo4.21’de çalışmaya katılan babaların ölçek puanlarından “EDÖ” üzerinde “RİBBÖ ve BRAÖ” etkisinin belirlemek üzere Lineer Regresyon analiz sonucu verilmiştir. Tablo 4.21 incelendiğinde regresyon modeli istatistik olarak anlamlı bulunmuş (*Anova* $p<0.05$) olup modelin doğruluk derecesi %29 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlara göre; “RİBBÖ skorunun”, “EDÖ skoru” üzerinde istatistik olarak anlamlı bir etkisi bulunmuştur ($p<0,05$). Bu kapsamda; “RİBBÖ skoru” bir puan arttığında, “EDÖ skoru” 0,195 puan artmaktadır. Ayrıca; “BRAÖ skorunun”, “EDÖ skoru” üzerinde istatistik olarak anlamlı bir etkisi bulunmuştur ($p<0.05$) ve “BRAÖ skoru” bir puan arttığında, “EDÖ skoru” 0.231 puan artmaktadır.

5. TARTIŞMA

Babalık rolü toplumsal beklentilerin bir yansıması olarak bireylerin bu rolü nasıl benimsediği ve uyguladığıyla doğrudan ilişkilidir. Babaların eşlerinden aldıkları destek de babalık rolünü daha sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmeleri açısından önemlidir (Özyeşer Cinel ve ark., 2021). Bu kapsamda babaların algıladıkları eş desteğinin, rahim içi bağlanma düzeyi ve babalık rolü algısına etkisini belirlemek amacı ile yapılan bu araştırmadan elde edilen bulgular aşağıda tartışılmıştır.

Baba bebek bağlanmasının derinliği babanın sosyodemografik özellikleri ile (eğitim seviyesi, kendi babasıyla olan ilişkisinin niteliği, cinsiyet rollerine ilişkin algıları, yaş ve psikolojik sağlığı vb.) kişisel faktörlerle şekillenmekte ve bu faktörlerle birlikte birçok faktörden etkilenmektedir (Kuzucu, 2011). Çalışmamızda babaların sosyo-demografik özellikleri incelendiğinde babaların eğitim durumunun yarıdan fazlasının lise mezunu olduğu, gelir durumunu yarıya yakınının gelir gidere denk olduğu, aile yapısının büyük bir çoğunluğunun çekirdek aile olduğu, eş ile ilişkilerini yarıdan fazlasının “çok iyi” olarak ifade ettiği ve büyük çoğunluğu ilçe merkezinde yaşadığı belirlenmiştir (Tablo 4.1). Literatürde yapılan diğer çalışmalarda da sosyodemografik özellikler benzer şekilde incelenmiştir (Cabrera ve ark., 2018; Karadeniz & Kaya, 2025; Telli Özkan, 2016). Karadeniz ve Kaya (2024) yaptıkları çalışmada babaların büyük çoğunluğunun eğitim düzeyinin lise ve üzeri olduğu, ekonomik durumlarının iyi olduğunu belirtirken, Telli ve Özkan (2016) da yaptıkları çalışmalarında katılımcıların yarıya yakının lise mezunu olduğunu, yarıdan fazlasının gelirinin giderine denk olduğunu, büyük bir çoğunluğunun çekirdek aile olduğunu, büyük bir çoğunluğunun babalıkla ilgili bilgi almadığını ifade etmişlerdir. Çalışmamızda olduğu gibi diğer çalışmalarda babaların sosyodemografik özelliklerini benzer şekilde incelemişlerdir. İdeal modern baba rolü,

fiziksel, ruhsal, sosyo-ekonomik sorumluluklarının yanında çocuğu ile güçlü bağ kurması, anne ile ebeveyn rollerini paylaşması sağlandığı düşünöldüğünde babaları incelerken sosyodemografik özellikleri göz ardı edilmemelidir(Uyanık ve ark., 2023).

Paternal bağlanma, baba ve bebek arasında gelişen karşılıklı güven ve duygusal ilişkili olması nedeniyle önemlidir (Grossman ve ark., 2006; Sağlam ve Dalgıç, 2023). Bu nedenle gebelik yaşı ve gebelik sayısı gibi bağlanmayı etkileyen faktörlerin incelenmesi bağlanma sorunlarının önceden tespitini sağlayabilir. Çalışmamızda babaların eşinin gebelik sayısı ve çocuk sayısı arttıkça algılanan eş desteğinin azaldığı saptanmıştır (Tablo 4.4). Tosun Güleröğlü ve Onat (2023) çalışmalarında gebelik sayısı ile eş desteği arasında ilişki olduğunu belirterek, gebelik sayısının arttıkça algılanan eş desteğinin azaldığını ifade etmişlerdir(Güleröğlü ve Onat, 2023). Ayrıca çalışmalarında trimesterlere göre değerlendirdiğinde eş desteğinin gebelik haftasıyla ilişkisi olmadığını da ifade etmiştir. Bu sonucun gebelerin çoğunlukla ikinci trimesterden seçilmiş olmasıyla ilgili olabileceği düşünölmektedir. Yüksekal ve Yurdakul (2017) çocuk sayısının fazla olmasının eş desteği üzerinde olumsuz etkisi olduğunu ifade ederken, ilk gebeliklerde eş desteği puanı daha yüksek saptamıştır. Yarcheski ve arkadaşları (2009) da meta-analizlerinde gebelikteki partner desteğinin (eş desteği) önemini vurgulayarak, eşlerinin ilk gebeliği olmaması durumunda eş desteğinin algısında azalma olduğunu ifade etmişlerdir(Yarcheski ve ark., 2009). Literatürde gebeler üzerinde yapılan çalışmalarda da gebelik sayısı arttıkça eş desteğinin azaldığı belirtilmektedir(Aktaş ve ark., 2023; Karataş Okyay ve Güney, 2025). Literatür çalışmamızı destekler niteliktedir. Çalışmamızda gebelik sayısı arttıkça, bağlanma düzeyinin azaldığı ve eşin gebelik haftası arttıkça rahim içi baba bağlanma ölçeği puan ortalamasının arttığı belirlenmiştir(Tablo 4.4).Van Bakel ve arkadaşları (2013) çalışmalarında primipar

ebeveynlerin multipar ebeveynlere göre antenatal dönemde bağlanma düzeylerinin yüksek olduğunu ifade ederek gebelik sayısı arttıkça bağlanmanın azaldığına vurgu yapmıştır(Van Bakel ve ark., 2013).Diğer bir çalışmada da genç ve ilk kez baba olan bireylerin daha yüksek düzeyde bağlanmaya sahip oldukları belirlenmiştir. Aynı çalışmada gebelik haftası 24 olan gebelerde bağlanmaya bakılmış ve bağlanma düzeyleri yüksek bulunmuştur(Türkmen ve Güler, 2022). Bu çalışmada da çalışmamıza benzer şekilde gebelik haftasının büyük olmasının bağlanmayı etkilediği düşünülmektedir. Primipar gebelerle yapılan diğer bir çalışmada da babaların bağlanma puanları yüksek bulunmuştur. Ayrıca bu çalışmaya alınan gebelerin doğuma yakın gebeler olması gebelik haftası arttıkça bağlanmanın da arttığını ifade edebilir(Uncu ve ark., 2025).Literatür çalışmamızı destekler niteliktedir.

Eş desteği, babaların hem duygusal hem de pratik ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Bu destek sonucunda eşlerin birbirlerine karşı anlayışlı ve destekleyici olmaları, birbirlerinin ebeveynlik deneyimlerini olumlu yönde etkilemektedir (Agrawal ve ark., 2022). Çalışmamızda eş desteğinin olduğunu belirten babalar, kısmi destek aldığını belirtenlere göre anlamlı derecede daha yüksek eş desteği algıladığı ve babalık rolüne dair daha olumlu bir algıya sahip oldukları ancak bağlanma düzeyinin etkilenmediği belirlenmiştir (Tablo 4.9).Ayrıca yüksek düzeyde eş desteği algılayan katılımcıların, hem bebekleriyle daha güçlü bir bağlanma sergilediği hem de babalık rolüne yönelik daha olumlu bir algıya sahip oldukları saptanmıştır. Aynı zamanda, bebeğiyle daha güçlü bir bağlanma hisseden babaların babalık rolünü de daha olumlu algıladıkları saptanmıştır (Tablo 4.20). Bununla birlikte doğmamış bebekleriyle daha güçlü bir bağlanma hisseden ve babalık rolüne dair daha olumlu bir algıya sahip olan babaların, aynı zamanda eşlerinden daha fazla destek algılama eğiliminde olduğu saptanmıştır

(Tablo 4.21). Babaların perinatal dönemde ebeveyn partneri olma desteğine ilişkin algıları ve deneyimlerini inceleyen bir çalışmada eşinden tam destek gören babaların babalık rollerinde daha özgüvenli ve aktif olduğu saptanmıştır. Ancak bu durumun çocukla kurulan bağlanma düzeyine etkisinin dolaylı ve sınırlı olduğu bulunmuştur(Leahy-Warren ve ark., 2023). Yurdakul ve arkadaşlarının (2020) yaptığı diğer bir çalışmada gebelerin eş desteğine yönelik geliştirdikleri ölçeklerinde babaların katılımına vurgu yaparak eş desteği üzerinde belirleyici role sahip olduğunu ifade etmişlerdir(Yurdakul ve ark., 2020). Diğer bir çalışmada da destekleyici (güvenli) devam eden eş ilişkisinin, babanın kendi bağlanma stili üzerinde anlamlı etkisi olmadığı ancak rol algısını güçlendirdiği saptanmıştır(Svendsrud ve ark., 2023).Babanın çocuk bakımına katılımına yönelik yapılan diğer bir çalışmada da bebek/çocuk bağlanmasının ve eş desteğinin arttığı saptanmıştır(Angwenyi ve ark., 2024).Uzun ve arkadaşları da (2023)çalışmalarında baba rolü algısı ve eş desteğinin baba katılımını anlamlı şekilde yordadığını saptamışlardır(Uzun ve ark., 2024). Görüldüğü üzere eş desteği sağlıklı bir babalık modeli için temel taşlarından biridir (Horstman ve ark., 2021). Bu nedenle eş desteği babaların çocuk yetiştirme süreçlerindeki rollerini etkilemektedir (Horstman ve ark., 2021; Leahy-Warren ve ark., 2023). Çalışmamızın sonuçları da eş desteğinin bağlanma ve babalık rolleri üzerindeki önemini vurgulamaktadır.

Eşlerinin desteğini yeterli düzeyde hisseden babalar bebeklerine bağlanmada zorluk yaşamamakta, babalık algısı ve baba-bebek bağlanması için önemli bir gösterge olmaktadır (Türkmen ve Güler, 2022; Yu ve ark., 2012). Çalışmamızdaki bir diğer bulgu, evliliklerinde problem yaşamadıklarını belirten babaların; evliliklerinde sürekli ya da zaman zaman problem yaşayanlara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek eş desteği algıladıkları, doğmamış bebeklerine karşı daha güçlü bir bağ geliştirdikleri ve

babalık rollerine ilişkin daha olumlu bir algıya sahip olduklarını göstermiştir (Tablo 4.10). Bulgumuzla paralel şekilde, Ercevik ve Koç (2024) tarafından yürütülen bir çalışmada, evlilik uyumu ile doğum öncesi baba-bebek bağlanması arasında anlamlı ve güçlü bir ilişki saptanmış; evliliklerinde problem yaşamayan babaların, eşlerinden daha yüksek düzeyde destek algıladığı ve bu desteğin fetüsle kurulan bağı güçlendirdiği belirlenmiştir(Ercevik ve Koc, 2024). Benzer şekilde, Yu ve arkadaşları (2012) gebeliğin üçüncü trimesterinde evlilik uyumu ve eş desteğini yüksek düzeyde algılayan babaların, doğum sonrasında bebekleriyle kurdukları bağı da daha güçlü olduğunu ortaya koymuştur. Çalışmada ayrıca evlilik uyumu ve eş desteğinin, baba-bebek bağlanması açısından anlamlı öngörücüler olduğu vurgulanmıştır. Öte yandan, Lagarto ve Duaso (2022) tarafından yapılan bir araştırmada, baba adaylarının fetüsle kurdukları bağı, partnerle olan ilişki kaliteleriyle doğrudan ilişkili olduğu ifade edilmiş; evlilik ilişkisi olumlu olan babaların bu duygusal bağı daha derin ve güçlü şekilde geliştirdikleri bildirilmiştir.

Çalışmamızda babaların babalıkla ilgili bilgi almaları, bilgi almayanlara kıyasla doğmamış bebekleriyle anlamlı derecede daha güçlü bir bağı kurdukları, bilgiyi internet/medya veya sağlık personelinden alanların, arkadaş veya diğer kaynaklardan alanlara kıyasla eşlerinden daha yüksek düzeyde destek algıladıkları belirlenmiştir (Tablo 4.15-4.16).Literatür sonuçlarımızı destekler nitelikte profesyonel destek (sağlık personeli) ile eş desteğinin alan babaların güçlü bir bağı geliştirdiği (Wells ve ark., 2024), internet tabanlı forumlarda deneyim ve bilgi alışverişi yapan ve sağlık çalışanlarından ve benzer durumdaki diğer babalardan aldıkları destekle kendileri güçlü hissettikleri bulunmuştur(Mackert ve ark., 2018; Salzman-Erikson ve Eriksson, 2013). Eğitim alan babaların empatik tutum ve babalık bağlanma düzeylerinin arttığı (Gün

Kakaşçı ve ark., 2022), gebelik sürecinde yapılan ultrason görüntüsü üzerinden video geribildirim programı ile yapılan kişiselleştirilmiş eğitim yönteminin babaların fetüsle duygusal bağını ve ilerideki bakım duyarlılığını güçlendirdiği (Doaltabadi ve Amiri-Farahani, 2021), bilgi kaynakları erkek aile bireyleri, internet forumları, antenatal gruplar olan babaların fetal bağlanma düzeylerinin arttığı (Lagarto ve Duaso, 2022) saptanmıştır. Bu bulgular babalara verilen destek ve bilginin önemini vurgulamaktadır.

Babalar babalık rollerini şekillendirirken kendi babalarının davranışlarını sonraki nesillere aktarmaktadır (Şenol ve Erdem, 2018). Bu süreçte ya kendi babalarının çocuk yetiştirme stillerinden etkilenirler ve kendi babalarını rol model olarak alabilirler ya da tam zıt bir durum sergileyerek farklı bir babalık modeli geliştirebilirler (Norman ve Elliot, 2015). Bu nedenle babaların kendi babalarıyla olan rol model ilişkilerini anlamak önemlidir. Çalışmamızda, babaların kendi babalarıyla olan ilişki kalitesinin, onların babalık rol algıları ve doğmamış bebekleriyle kurdukları bağ üzerinde anlamlı etkiler yarattığı belirlenmiştir. Özellikle "Çok iyi" veya "Orta/kötü" olarak tanımlanan baba-çocuk ilişkileri, "İyi" olarak tanımlanan ilişkilere kıyasla daha yüksek düzeyde bağlanma ve daha olumlu babalık rol algısıyla ilişkilendirilmiştir (Tablo 4.17). Bu durum, bireyin geçmiş ebeveynlik deneyiminin, kendi ebeveynlik rolüne etkisini ortaya koyan güncel literatürle de uyumludur. Literatürde yapılan çalışmalar babaların kendi babalarıyla ilişkisinin güçlü olmasının (özellikle 'İyi' olarak tanımlananlar), kendi babalık rol algılarının olumlu olmasına ve doğmamış bebekleriyle olan bağlarının güçlenmesine yol açtığını saptamıştır (Jessee ve Adamsons, 2018; Lindstedt ve ark., 2020; Türkmen ve Güler, 2022). Ayrıca Busonera ve arkadaşları (2018) çalışmalarında kendi babasıyla sağlam ilişkileri olan babaların, gebelikte fetüse karşı daha güçlü bir

bağ geliştirdiklerini saptamıştır(Busonera ve ark., 2018). Bu bulgu ile babaların çocuklarının ilişkileri üzerindeki uzun dönem etkisinin önemli olduğu ortaya konmaktadır. Bu çalışmanın bulguları, babaların eşlerinden aldıkları desteğin, onların babalık rolüne yönelik algılarını ve bu role uyumlarını anlamlı şekilde etkilediğini ortaya koymaktadır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Babalarda eş desteğinin rahim içi baba bağlanması ve babalık rolü algısına etkisini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

- Babaların yaş ortalaması 30.94 ± 5.64 , ortalama evlilik süresi 4.35 ± 4.08 , eşlerinin yaş ortalaması 28.02 ± 5.29 , eşlerinin ortalama gebelik sayısı 1.84 ± 1.16 , yaşayan çocuk sayısı 1.31 ± 0.94 , eşlerinin ortalama gebelik haftası 32.23 ± 5.30 hafta, ilk kez baba oldukları yaş ortalaması 27.70 ± 4.17 , mevcut gebelik dahil yaşayan çocuk sayısı 1.67 ± 0.84 'tür (Tablo 4.2).
- Babaların eşinin gebelik sayısı arttıkça, algıladığı eş desteğinin azaldığı ($r = -0.306$, $p = 0.001$), çocuk sayısı arttıkça algılanan eş desteğinin azaldığı ($r = -0.212$, $p = 0.019$), gebelik sayısı arttıkça, bağlanma düzeyinin azaldığı ($r = -0.183$, $p = 0.043$), eşin gebelik haftası arttıkça rahim içi baba bağlanmasının ölçeği puan ortalamasının arttığı ($r = 0.268$, $p = 0.003$) saptanmıştır (Tablo 4.4).
- Eşleriyle ilişkilerini "Çok iyi" olarak tanımlayan babaların, ilişkilerini "İyi" olarak tanımlayanlara göre daha yüksek eş desteği algıladıkları, doğmamış bebekleriyle daha güçlü bir bağlanma sergilediği ve babalık rolüne dair daha olumlu bir algıya sahip oldukları saptanmıştır (Tablo 4.8).
- Eşlerinden tam destek aldığını belirten babalar, kısmi destek aldığını belirtenlere kıyasla anlamlı derecede daha yüksek eş desteği algılamakta ve babalık rolüne dair daha olumlu bir algıya sahiptir ($p < 0.05$). Ancak bağlanma düzeyini etkilemediği ($p > 0.05$) belirlenmiştir (Tablo 4.9).

- Evliliklerinde problem yaşamayan ("Hayır" yanıtı veren) babaların, evliliklerinde sürekli ("Evet") veya bazen problem yaşayanlara kıyasla anlamlı derecede daha yüksek eş desteği algıladıkları, doğmamış bebekleriyle daha güçlü bir bağlanma sergiledikleri ve babalık rolüne dair daha olumlu bir algıya sahip oldukları ($p<0.05$) belirlenmiştir (Tablo 4.10).
- Babaların babalıkla ilgili bilgi almaları, bilgi almayanlara kıyasla doğmamış bebekleriyle anlamlı derecede daha güçlü bir bağlanma sergiledikleri, bilgiyi internet/medya veya sağlık personelinden alanların, arkadaş veya diğer kaynaklardan alanlara kıyasla eşlerinden daha yüksek düzeyde destek algıladıkları belirlenmiştir (Tablo 4.15-4.16).
- Babaların hem kendi babasıyla "Çok iyi" bir ilişkiye sahip olanlar hem de "Orta veya kötü" bir ilişkiye sahip olanlar, kendi babasıyla "İyi" bir ilişkiye sahip olanlara kıyasla anlamlı derecede daha yüksek baba-bebek bağlanması ve daha olumlu babalık rolü algısı sergiledikleri belirlenmiştir (Tablo 4.17).
- Daha yüksek düzeyde eş desteği algılayan katılımcıların, hem bebekleriyle daha güçlü bir bağlanma sergilediği hem de babalık rolüne dair daha olumlu bir algıya sahip oldukları belirlenmiştir. Aynı zamanda, bebeğiyle daha güçlü bir bağlanma hisseden katılımcıların, babalık rolünü de daha olumlu algıladıkları saptanmıştır (Tablo 4.20).
- Doğmamış bebekleriyle daha güçlü bir bağlanma hisseden ve babalık rolüne dair daha olumlu bir algıya sahip olan babaların, aynı zamanda eşlerinden daha fazla destek algılama eğiliminde olduğu saptanmıştır (Tablo 4.21)

6.2. Öneriler

Bu sonuçlara göre,

- Eş desteğini güçlendirme programları geliştirilmeli, gebelik sürecinde babaları da kapsayan çift odaklı danışmanlık hizmetleri yaygınlaştırılmalı,
- Babalığa hazırlık eğitimleri yaygınlaştırılmalı özellikle sağlık kuruluşlarında babalığa hazırlık eğitimleri düzenlenmeli,
- Sağlık personeline yönelik eğitimler verilmelidir, ebeler ve sağlık çalışanları, babaları da sürece dahil edici şekilde eğitilmeli.
- Toplumsal farkındalık çalışmaları artırılmalı, babalığın duygusal yönlerini içeren kamu spotları ve medya kampanyaları oluşturulmalıdır.
- Aile içi iletişim eğitimlerine yer verilmeli.
- Bulguların genellenebilirliği için farklı örneklerle çalışmalar yapılmalı.
- Baba deneyimlerinin detaylı anlaşılması için görüşme temelli çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Babalara yönelik çalışmalar literatürde yeni güncelliğini kazanmaya başlamış olmasına rağmen geçmiş dönemlerde babaların gebelik sürecindeki deneyimleri, bağlanma stilleri ve psikososyal ihtiyaçları uzun yıllar boyunca yeterince araştırılmamıştır. Annelere odaklanan geleneksel ebeveynlik araştırmaları, babaların deneyimlerini büyük ölçüde göz ardı etmiş, bu durum alandaki bilgi birikiminin dengesiz gelişmesine neden olmuştur. Literatürde babalara yönelik boşluk mevcuttur. Bu bağlamda, baba-bebek bağlanması, eş desteği ve ebeveynlik algısı gibi kavramların çok boyutlu şekilde ele alındığı daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır.

KAYNAKÇA

- Agrawal, J., Chakole, S., ve Sachdev, C. (2022). The role of fathers in promoting exclusive breastfeeding. *Cureus*, 14(10). <https://doi.org/10.7759/cureus.30363>
- Aksungur, İ., ve Aksungur, F. Ç. (2023). Pandemi sürecinde 3-15 yaş arasındaki çocukların bakımını üstlenen babaların çocuklarına yönelik babalık algıları. *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(3), 185-195.
- Aksüt, A. (2020). Çocuk Evleri Sitesinde Kalan Ergenler ile Ailesinin Yanında Yaşayan Ergenlerin Babalık Rolüne İlişkin Algılarının İncelenmesi. (Yüksek lisans tezi), İstanbul Aydın Üniversitesi Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Ankara
- H., Aktaş, E., ve Sal, S. (2023). Eş desteğinin aile huzuruna etkisi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kadın ve Aile Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 161-184. <https://dergipark.org.tr/en/pub/okad/issue/81643/1276471>
- Alabay, E. (2017). Okul öncesi dönem çocuğu olan ebeveynlerin ebeveynlik tutumlarının incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 1(2), 156-174. <https://doi.org/10.24130/eccd-jecs.196720171234>
- Angwenyi, V., Fletcher, R., Mwangi, P. M., Kabue, M., Odhiambo, R., Mulupi, S., Obulemire, E. K., Njoroge, E., Ombech, E., Mokaya, M. M., Wesala, M., Marangu, J., ve Abubakar, A. (2024). Engaging fathers(to-be): a pilot study on the adaptation and programme experience of SMS4baba intervention in Kenya's informal settlements. *BMC Public Health*, 24(1), 1-19. <https://doi.org/10.1186/s12889-024-21057-9/tables/6>
- Ashyüksük, Z. (2016). 0-2 Yaş Bebeğе Sahip Annelerin Doğum Sonrası Bağlanmalarının Çeşitli Değışkenler Açısından İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aybey, S. (2018). Ailenin dini değerleri aktarmadaki rolü ve bu süreçte dikkat edilmesi gereken ilkeler. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 544-560. <https://doi.org/10.15869/itobiad.398540>
- Baldwin, S., Malone, M., Sandall, J., ve Bick, D. (2018). Mental health and wellbeing during the transition to fatherhood: a systematic review of first time fathers' experiences. *JBİ database of systematic reviews and implementation Reports*, 16(11), 2118-2191. <https://doi.org/10.11124/jbısrır-2017-003773>,
- Balin, H. (2021). Aile içi rollerde babalığın önemi. *Çocuk ve Medeniyet*, 6(11), 55-81. <https://doi.org/10.47646/CMD.2021.247>
- Bawadi, H. A., Qandil, A. M., Al-Hamdan, Z. M., ve Mahallawi, H. H. (2016). The role of fathers during pregnancy: A qualitative exploration of Arabic fathers' beliefs. *Midwifery*, 32, 75-80. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2015.10.006>
- Belli, M., Didişen, N. A., ve Bal Yılmaz, H. (2021). Geçmişten günümüze değışen babalık rolü ve çocuk gelişimine katkıları. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(2), 366-371. <https://doi.org/10.34087/cbusbed.806798>

- Bolat, E. Y. (2018). Anne baba tutumlarının çocukların sosyal becerileri üzerindeki etkisi. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi (ÇEDAR)*, 2(2), 32-38.
- Bornstein, M. H. (2015). *Parenting: Science and Practice*. Routledge.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and Loss*. New York: Basic Books.
- Brown, G. L., ve Cox, M. J. (2020). Pleasure in parenting and father-child attachment security. *Attachment ve Human Development*, 22(1), 51-65. <https://doi.org/10.1080/14616734.2019.1589061>
- Busonera, A., Cataudella, S., ve Lampis, J. (2018). The beginning of the father-child relationship: exploring the influence of intra and interpersonal variables on the PFA (paternal-fetal attachment). *Mediterranean Journal Of Clinical Psychology*, 5(2A), 30-31. <https://doi.org/10.6092/2282-1619/2017.5.1637>
- Bülez, A., ve Ekti Genç, R. (2016). Yenidoğan ebeveyn ilişkisinin başlatılması ve geliştirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(1), 33-36.
- Cabrera, N. J., Volling, B. L., ve Barr, R. (2018). Fathers are parents, too! Widening the lens on parenting for children's development. *Child Development Perspectives*, 12(3), 152-157. <https://doi.org/10.1111/cdep.12275>
- Condon, J. T., Boyce, P., ve Corkindale, C. J. (2004). The First-Time Fathers Study: A prospective study of the mental health and wellbeing of men during the transition to parenthood. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 38(1-2), 56-64. <https://doi.org/10.1111/j.1440-1614.2004.01298.x>
- Çalışkan, M. N. (2020). Tek Çocuklu Ailelerde Ebeveynlik Stresinin Psikolojik Esneklik ve Eş Desteği ile İlişkisi.(Yüksek Lisans Tezi),Ankara Üniversitesi,Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çevik, İ. (2024). Aile içi rol dağılımında babanın önemi. *Ailede Çocuk*, 81.
- Çömlek, G. (2021). Anne-bebek Bağlanması ve Baba-Bebek Bağlanması Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Davey, A., ve Savla, J. (2010). *Statistical Power Analysis With Missing Data: A Structural Equation Modeling Approach*. Taylor ve Francis.
- Deleş, B., ve Kaytez, N. (2020). Okul öncesi dönemde çocuğu olan babaların babalık rolü algısı ile baba katılım durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, 8(4), 101-116.
- Demirci Ö, Inan E. Postpartum paternal depression: its impact on family and child development. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*. Eylül 2023;15(3):498-507. doi:10.18863/pgy.1153712
- Demirtaş, E. (2021). Evli Bireylerde Eş Desteği, Evlilik Doyumu, Sorun Çözme Becerileri ve Depresyon Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi),İstanbul Kent ÜniversitesiPsikoloji Ana Bilim Dalı. İstanbul.

- Doaltabadi, Z., ve Amiri-Farahani, L. (2021). The effect of in-person and virtual prenatal care education of the spouses of primiparous women on the father and mother's attachment to infant: a quasi-experimental and controlled study. *Trials*, 22(1), 1-11. <https://doi.org/10.1186/S13063-021-05559-0/tables/5>
- Doğan, C., ve Şahiner, N. (2022). Baba bebek bağlanması. 4. Uluslararası Tıp Bilimleri ve Multidisipliner Yaklaşımlar Kongresi, 144-150.
- Doucet, A. (2020). Father Involvement, Care, and Breadwinning: Genealogies of Concepts and Revisioned Conceptual Narratives. *Genealogy*, 4(1), 14. <https://doi.org/10.3390/genealogy4010014>
- Döğücü, M., ve Başer, D. (2021). Evli kadınların benlik saygısı, temel kişilik özellikleri ile maruz kaldıkları aile içi şiddet arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 21(50), 278-313. <https://doi.org/10.21560/spcd.v1.576631>
- Döner, Ş. İ., Baş, T., Duran, B., ve Karakoç, H. (2021). Türkiye'de babalık rol kazanımı: babaların tutum ve davranışları. *Güncel Hemşirelik Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 59-67.
- Dönmez, D., ve Dolgun, D. (2019). Yeni Nesil Ebeveynlik ve Sosyal Medya Bağlamında Blogger Anneler.(Yüksek Lisans Tezi),İstanbul Üniversitesi. İstanbul.
- Draper, C. E., Motlathledi, M., Mabasa, J., Headman, T., Klingberg, S., Pentecost, M., Lye, S. J., Norris, S. A., ve Nyati, L. H. (2023). Navigating relationship dynamics, pregnancy and fatherhood in the Bukhali trial: a qualitative study with men in Soweto, South Africa. *BMC Public Health*, 23(1), 1-13. <https://doi.org/10.1186/s12889-023-17153-x>
- Durmuş, E. M., Sumbas, E., Haylı, R., ve Çok, R. (2021). Çocukluktan yetişkinliğe baba kavramı. *Family Review*, 6(2), 49-75.
- Ebeoğlu Duman, M. (2024). Babaların gebelik dönemine ve doğum sürecine katılımı üzerine bir derleme. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(2), 508-539. <https://doi.org/10.17494/ogusbd.1474809>
- Egelioğlu Cetişli, N., ve Işık, S. (2020). Paternal depresyon ve baba-bebek bağlanması arasındaki ilişki. *Cukurova Medical Journal*, 45(4), 1663-1671. <https://doi.org/10.17826/cumj.779530>
- Emre, O. (2016). Ebeveynleştirmenin çocukların gelişim sürecine etkisi. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 5(2), 29-34.
- Ercevik, C., ve Koc, G. (2024). Effects of Turkish fathers' gender role attitudes, marital adjustment, and maternal attachment on prenatal paternal attachment in third trimester. *Women veHealth*, 1-12. <https://doi.org/10.1080/03630242.2024.2440453>
- Erdem, S. (2020). Baba katılımı ölçümünde yorumsamacı yaklaşımın yeri. *Akademik Hassasiyetler*, 7(13), 407-403.
- Erdoğan, E., ve Özerdoğan, N. (2024). Evaluation of the effect of the father's support on the mother's breastfeeding motivation. *J Eval Clin Pract.*, 1. <https://doi.org/10.1111/jep.14156>

- Ergün Arslanlı, S., ve Çelebioğlu, A. (2022). Babaların yenidoğan bakımına katılmasının baba bebek bağlanmasına etkisi. *Doğu Karadeniz Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(3), 58–67.
- Eryılmaz, A., Uzun, A. E., ve Basal, A. (2024). The development of positive father scale: A tool for enhancing family dynamics. *Marriage ve Family Review*, 60(2), 49-75.
- Essadek, A., Marie, A., Rioux, M. A., Corruble, E., ve Gressier, F. (2023). Perception of Paternal Postpartum Depression among Healthcare Professionals: A Qualitative Study. *Healthcare (Basel, Switzerland)*, 12(1), 68. <https://doi.org/10.3390/healthcare12010068>
- Fagan, J. (2020). Broadening the scope of father-child attachment research to include the family context. *Attachment ve Human Development*, 22(1), 139-142. <https://doi.org/10.1080/14616734.2019.1589071>
- Fagan, J., ve Lee, Y. (2012). Effects of fathers' early risk and resilience on paternal engagement. *Journal of Family Psychology*, 26(5), 790-798. <https://doi.org/10.1037/a0029440>
- Fearon, R. P., ve Belsky, J. (2018). Precursors of attachment security. İçinde *Handbook of attachment: Theory, research, and clinical applications (C. 2)*. Guilford Publications.
- Gage, J. D., ve Kirk, R. (2002). First-time fathers: perceptions of preparedness for fatherhood. *Canadian Journal of Nursing Research Archive*. <https://cjr.archive.mcgill.ca/article/view/1788>
- Goldman, J., ve Goldman, R. (1983). Children's perceptions of parents and their roles: A cross-national study in Australia, England, North America, and Sweden. *Sex Roles*, 9(7), 812-971.
- Grolnick, W. S., ve Pomerantz, E. M. (2009). Issues and challenges in studying parental control: Toward a new conceptualization. *Child Development Perspectives*, 3(3), 165-170. <https://doi.org/10.1111/j.1750-8606.2009.00099.x>
- Grossman, K., Grossman, K., ve Waters, E. (2006). *Attachment from Infancy to Adulthood*. Guilford Publications.
- Gül, Ş. (2019). 3-6 Yaş Arası Çocuğu Olan Ebeveynlerin Babalık Rolüne İlişkin Algılarının ve Babalık Rolünün Yeterliliğine Dair Görüşlerinin İncelenmesi.(Yüksek Lisans Tezi),Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Güleç, D., ve Kavlak, O. (2015). Baba-bebek bağlanması ve hemşirenin rolü. *Journal of Nursing Science*, 7(1), 63-68.
- Güleroğlu, F. T., ve Onat, T. (2023). Gebelerde algılanan eş desteği ve gebelik semptomları. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(2), 416-424. <https://doi.org/10.37989/gumussagbil.1093706>

- Güller Kaya, İ. (2020). Gebelikte Baba Desteğinin Paternal Bağlanmaya Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gün Kakaşçı, Ç., Coşkun Potur, D., Karabulut, Ö., Ertuğrul Abbasoğlu, D., Demirci, N., ve Doğan Merih, Y. (2022). Does Antenatal Education Affect Level Of Empathy And Attachment Of Fathers? *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 40(4), 366-383.
- Güneş, E., & Işık, C. (2023). Maternal-paternal bağlanmayı etkileyen faktörler ve ebelik yaklaşımları. *Sağlık Profesyonelleri Araştırma Dergisi*, 5(1), 89-95.
- Güzel, H., ve Tüfekçi, A. (2021). Okul öncesi dönemde çocuğu olan babaların baba çocuk ilişkileri ve babalık rolü algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi: Gaziantep ili örneği. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 11(2), 463-489.
- Horstman, H. K., Holman, A. J., ve Johnsen, L. J. (2021). Men Coping with Miscarriage: How Spousal Emotional Support Contributes to the Relationship between Parenting Identity and Well-Being about Pregnancy Loss. *Southern Communication Journal*, 86(3), 256-267. <https://doi.org/10.1080/1041794x.2021.1919918>
- Işık, S. (2019). Paternal Depresyonun Erken Bebeklik Döneminde Baba-Bebek Bağlanmasına Etkisi.(Yüksek Lisans Tezi),İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- İbrice, T. (2019). Eşi Doğum Yapacak Baba Adaylarının Stres, Depresyon ve Anksiyete Durumlarının Belirlenmesi.(Yüksek Lisans Tezi),Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,Gaziantep.
- Jackson, K., Erasmus, E., ve Mabanga, N. (2023). Fatherhood and high-risk pregnancy: a scoping review. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 23(1), 1-13. <https://doi.org/10.1186/s12884-023-05422-x>
- Jeong, H., Yim, H. W., Lee, S. Y., Lee, H. K., Potenza, M. N., Jo, S. J., ve Son, H. J. (2020). A partial mediation effect of father-child attachment and self-esteem between parental marital conflict and subsequent features of internet gaming disorder in children: A 12-month follow-up study. *BMC Public Health*, 20(1), 1-10. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-08615-7>
- Jessee, V., ve Adamsons, K. (2018). Father involvement and father-child relationship quality: An intergenerational perspective. *Parenting*, 18(1), 28-44. <https://doi.org/10.1080/15295192.2018.1405700>,
- Kamp Dush, C. M., Kotila, L. E., ve Schoppe-Sullivan, S. J. (2011). Predictors of supportive coparenting after relationship dissolution among at-risk parents. *Journal of Family Psychology*, 25(3), 356-365. <https://doi.org/10.1037/a0023652>
- Kara, C., ve Çetinkaya, S. (2019). Comparison of treatment regimens in management of severe hypercalcemia due to vitamin D intoxication in children. *Journal of Clinical Research in Pediatric Endocrinology*, 11(2), 140-145.

- Karabulut, İ. (2019). Doğum Sonu Birinci ve Dördüncü Aylarda Maternal Bağlanmanın Postpartum Depresyon ile İlişkisi. (Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Karadeniz, G., ve Kaya, B. N. (2025). Babalık rolü algısı ile babanın katılımı arasındaki ilişkilerin baba- çocuk oyununa yansımaları. *Akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi*, 8(1), 71-95. <https://doi.org/10.33708/ktc.1509129>
- Karakaş, N. M., ve Şahin Dağlı, F. (2019). Bebeklerde bağlanmanın önemi ve etkileyen etmenler. *Türk Pediatri Arşivi*, 54(2), 76-81.
- Karakaş, N., ve Şahin Dağlı, F. (2019). Bebeklerde bağlanmanın önemi ve etkileyen etmenler. *Türk Pediatri Arşivi*, 5(2), 76-81.
- Karataş Okyay, E., ve Güney, E. (2025). Let my father listen to my heart sounds too: Attachment in fathers who perform Leopold maneuvers and listen to fetal heart sounds, attachment and partner relationships in mothers. *Japan Journal of Nursing Science*, 22(2), e70002.
- Kavut, S. (2015). Çocuğun kişiler arası iletişim becerilerinin geliştirilmesinde ailenin rolü. *Türkiye Lisansüstü Çalışmaları Kongresi- Sosyoloji Bildirileri Kitabı*, 4(1), 77-80.
- Kaya Bican, E., ve Sarıtaş Atalar, D. (2017). Ana babaların duygu sosyalleştirme uygulamaları ve erken çocukluk döneminde duygusal ve sosyal gelişim. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 57(2), 1365-1388.
- Kaya, M. A. (2023). 14-18 yaş arası ergenlerin duygusal özerklik ve baba ilişkisinin incelenmesi. *Balkan ve Near Eastern Journal of Social Sciences (BNEJSS)*, 9(4).
- Kınık, E., ve Özcan, H. (2020). Maternal Bağlanmayı Etkileyen Faktörler Ve Primiparlarda Maternal Bağlanma Durumu. *Sağlık Profesyonelleri Araştırma Dergisi*, 2(1), 47-53.
- Kıraç, A., Altuntaş, D., Hançar, D., ve Akman, G. (2021). Baba bebek bağlanmasının desteklenmesinde hemşirenin rolü. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(1), 33-40. <https://doi.org/10.47115/jshs.972418>
- Kırağ, N., ve Çakır, İ. (2019). 0-6 yaş çocuğu olan babaların babalık rolü algısı ve ilişkili faktörler. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(3), 117-122.
- Kırman, A., ve Doğan, Ö. (2017). Anne-baba çocuk ilişkileri: bir meta-sentez çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 4(1), 28-49.
- Knappe, S., Petzoldt, J., Garthus-Niegel, S., Wittich, J., Puls, H. C., Huttarsch, I., ve Martini, J. (2021). Associations of partnership quality and father-to-child attachment during the peripartum period. A prospective-longitudinal study in expectant fathers. *Frontiers in psychiatry*, 12, 572755.
- Koptur, A., ve Güner Emül, T. (2017). Fetüs ve yenidoğanda bağlanmanın iki yüzü: maternal ve paternal bağlanma ve hemşirelik. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 33(3), 153-164.

- Kordi, M., Fasanghari, M., Asgharipour, N., ve Esmaily, H. (2016). Effect of a maternal role training program on postpartum maternal role competence in nulliparous women with unplanned pregnancy. *Journal of Mazandaran University of Medical Sciences*, 25(134), 124-134. <https://doi.org/10.22038/jmrh.2016.7554>
- Köse, D., Çınar, N., ve Altınkaynak, S. (2013). Yenidoğanın anne ve baba ile bağlanma süreci. *Sürekli Tıp Eğitim Dergisi*, 6(22), 239-245.
- Kutlubay, R., ve Arıöz Düzgün, A. (2021). Postpartum depresyonda evlilik uyumu ve eş desteğinin önemi. *Türkiye Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 1-10. <https://doi.org/10.51536/tusbad.952511>
- Kuzucu, Y. (2011). Değişen babalık rolü ve çocuk gelişimine etkisi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(35), 79-89.
- Lagarto, A., ve Duaso, M. J. (2022). Fathers' experiences of fetal attachment: A qualitative study. *Infant Mental Health Journal*, 43(2), 328-339. <https://doi.org/10.1002/imhj.21965>,
- Leahy-Warren, P., Philpott, L., Elmir, R., ve Schmied, V. (2023). Fathers' perceptions and experiences of support to be a parenting partner during the perinatal period: A scoping review. *Journal of Clinical Nursing*, 32(13-14), 3378-3396. <https://doi.org/10.1111/jocn.16460>,
- Lindstedt, J., Korja, R., Vilja, S., ve Ahlqvist-Björkroth, S. (2020). Fathers' prenatal attachment representations and the quality of father-child interaction in infancy and toddlerhood. *Journal of Family Psychology*, 35(4). <https://doi.org/10.1037/fam0000813>,
- Liu, D., Jiang, Y., Wu, F., Yang, X., ve Huang, R. (2022). Distinct roles of perceived teacher and peer relationships in adolescent students' academic motivation and outcomes: Father absence as a moderator. *Journal of Pacific Rim Psychology*, 2(3), 436-462.
- Mackert, M., Guadagno, M., Lazard, A., Donovan, E., Rochlen, A., Garcia, A., Damásio, M. J., ve Crook, B. (2018). Engaging Men in Prenatal Health via eHealth: Findings From a National Survey. *JMIR pediatrics and parenting*, 1(2), e7. <https://doi.org/10.2196/pediatrics.9513>
- Malkoç, G., ve Güren, A. S. (2018). Evli ve çocuk sahibi çiftlerin evlilik uyumu, evlilik çatışması, yakın ilişki düzeyi ve yalnızlık düzeylerinin çocuk yetiştirme tutumları ile ilişkisi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(33), 225-239.
- Martinez, K., Rider, F., Cayce, N., Forssell, S., Poirier, J., Hunt, S., ... ve Sawyer, J. (2013). A guide for father involvement in systems of care. Washington, DC: Technical Assistance Partnership for Child and Family Mental Health, 9, 2019.
- McConnachie, A. L., Ayed, N., Jadva, V., Lamb, M., Tasker, F., ve Golombok, S. (2020). Father-child attachment in adoptive gay father families. *Attachment ve HumanDevelopment*, 22(1), 110-123. <https://doi.org/10.1080/14616734.2019.1589067>

- Mercan, Z., ve Tezel Şahin, F. (2017). Babalık rolü ve farklı kültürlerde babalık rolü algısı. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 1-10.
- Merritt, L., Maxwell, J., ve Urbanosky, C. (2022). The needs of mcu fathers in their own words. *Advances in Neonatal Care*, 22(3), E94-E101. <https://doi.org/10.1097/anc.0000000000000934>
- Norman, H., ve Elliot, M. (2015). Measuring Paternal Involvement in Childcare and Housework. *Sociological Research Online*, 20(2), 40-57. <https://doi.org/10.5153/sro.3590>
- Öngider, N. (2013). Relationship between parents and preschool children. *Psikiyatride Guncel Yaklasimler*, 5(4), 420-440. <https://doi.org/10.5455/cap.20130527>
- Özkan, H., Çelebioğlu, A., Üst, Z. D., ve Kurudirek, F. (2016). Doğum sonu dönemde babaların ebeveynlik davranışlarının incelenmesi. *Journal of Dr Behcet Uz Children s Hospital*, 6(3), 191-196. <https://doi.org/10.5222/buchd.2016.191>
- Özyeşer Cinel, N.ve Tezel Şahin, F. (2021). Babaların kendilerinin ve babalarının babalık rollerine bakış açılarının incelenmesi. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 7(15), 107-129. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ijhe/issue/62183/904606>
- Perlowski, K. M., ve Wright, L. E. (2021). The influence of perceived job flexibility and spousal support on the marital satisfaction of parents of children with special needs. *Community, Work ve Family*, 24(1), 1-19.
- Philpott, L. F., Leahy-Warren, P., FitzGerald, S., ve Savage, E. (2017). Stress in fathers in the perinatal period: A systematic review. *Midwifery*, 55, 113-127. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2017.09.016>
- Pisoni, C., Garofoli, F., Tzialla, C., Orcesi, S., Spinillo, A., Politi, P., Balottin, U., Tinelli, C., ve Stronati, M. (2016). Complexity of parental prenatal attachment during pregnancy at risk for preterm delivery. *The Journal of Maternal-Fetal ve Neonatal Medicine*, 29(5), 771-776. <https://doi.org/10.3109/14767058.2015.1017813>
- Polit, D., ve Beck, C. (2017). *Nursing Research: Generating and Assessing Evidence For Nursing Practice* (10th ed.). PA: Lippincott Williams ve Wilkins.
- Potur, B. (2025). Okul Öncesi Çocukların Anne Babalarının Ebeveynlik Stresi, Eş Desteği ve Duygu Sosyalleşirmesi Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi.(Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,Konya.
- Rustia, J., ve Abbott, D. A. (1990). Predicting Paternal Role Enactment. *Western Journal of Nursing Research*, 12(2), 145-160. <https://doi.org/10.1177/019394599001200202>
- Sağlam, D., ve Dalgıç, A. İ. (2023). Yenidoğan döneminde paternal bağlanmanın önemi ve baba dostu hemşirelik uygulamalarının sürece etkisi: Geleneksel derleme. *Akdeniz Hemşirelik Dergisi*, 2(1), 10-18.
- Sağlam, L. (2023). Yetişkinlerin çocukluk çağı deneyimlerinin ebeveynlik süreçlerine etkisi. *Akademik Platform Eğitim ve Değişim Dergisi*, 6(2), 319-346.

- Salzmann-Erikson, M., ve Eriksson, H. (2013). Fathers sharing about early parental support in health-care-virtual discussions on an Internet forum. *Health and Social Care in the Community*, 21(4), 381-390.
- Sarkadi, A., Kristiansson, R., Oberklaid, F., ve Bremberg, S. (2008). Fathers' involvement and children's developmental outcomes: a systematic review of longitudinal studies. *Acta Paediatrica*, 97(2), 153-158. <https://doi.org/10.1111/j.1651-2227.2007.00572.x>
- Schoppe-Sullivan, S. J., ve Fagan, J. (2020). The evolution of fathering research in the 21st century: persistent challenges, *New Directions. Journal of Marriage and Family*, 82(1), 175-197. <https://doi.org/10.1111/jomf.12645>.
- Shidende, P., Bates, R., Dick, G., & Lee, R. (2025). Midwives' perceived knowledge, perceptions, and experiences of managing paternal postnatal depression in tanzania: A qualitative descriptive study. *Midwifery*, 104299.
- Shorey, S., Ying, L., ve Yobas, P. (2021). Parenting outcomes and predictors of parenting satisfaction in the early postpartum period. *Western Journal of Nursing Research*, 43(1), 13-24. <https://doi.org/10.1177/0193945920914593>.
- Soylu, Y., ve Kağnıcı, D. Y. (2015). Evlilik uyumunun empatik eğilim, iletişim ve çatışma çözme stillerine göre yordanması. *Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 5(43), 44-54.
- Sönmez, A. (2021). Baba Destek Programına Katılım Sağlayan Babaların Baba Katılım Rollerinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kocaeli.
- Sürücüler, H. K. (2019). 6-12 Aylık Bebeği Olan Babalara Verilen Eğitimin Baba-Bebek Bağlanma Durumuna Etkisi.(Yüksek Lisans Tezi),Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Balıkesir
- Svendsrud, H., Fredriksen, E., Moe, V., Smith, L., Tsotsi, S., Ullebø, A. K., Brean, G. V., Kaasen, A., ve Bekkhus, M. (2023). Becoming Dad: Expectant Fathers' Attachment Style and Prenatal Representations of the Unborn Child. *Children* 2023, Vol. 10, Page 1187, 10(7), 1187. <https://doi.org/10.3390/children10071187>
- Şahin, S., ve Aral, N. (2012). Aile içi iletişim. *Ankara sağlık bilimleri dergisi*, 1(3), 55-66.
- Şen, S. (2007). Anneanne-Anne-Bebek Bağlanmasının İncelenmesi.(Yüksek Lisans Tezi),Ege Üniversitesi. Sağlık Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Şenol, D., ve Erdem, S. (2018). Babalık kültürü ve kimliği. *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, (2), 1-16.
- TDK. (2022). Türk dil kurumu sözlükleri. <https://sozluk.gov.tr/sayisaözyeşer>
- Telli, A. A., ve Özkan, H. (2016). 3-6 yaş grubu çocuğu olan babaların babalık rolü algısı ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hast. Dergisi*, 6(2), 127-134. <https://doi.org/10.5222/buchd.2016.127>

- Teskereci, G., Ünal, A., Özbek, N., ve Koçak, B. (2021). Prenatal bağlanmayı destekleyici bakım uygulamaları. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 13(4), 805-819. <https://doi.org/10.18863/pgy.883104>
- Tezel Şahin, F., ve Kalburan, K. (2005). Okulöncesi eğitim programlarına aile katılımı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23, 1-17.
- Thippaiah, S. M., George, V., Birur, B., ve Pandurangi, A. (2018). A Case of Concomitant Pseudocyesis and Couvade Syndrome Variant. *Psychopharmacol Bull*, 48(3), 29-32.
- Türk Düdükçü, F., ve Taş Aslan, F. (2020). Baba-bebek bağlanması ve bağlanmayı etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *ArchHealthSciRes*, 7(1), 43-49.
- Türkmen, H., ve Güler, S. (2022). Factors affecting intrauterine paternal-foetal attachment and the responsibility status of fathers concerning mothers and babies. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 40(5), 451-464. <https://doi.org/10.1080/02646838.2021.1904506>
- Uncu, B., Cömert, D., ve Kaya, N. (2025). The effect of fathers' birth attendance on paternal attachment and the perception of parental role: a randomised controlled trial. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*. <https://doi.org/10.1080/02646838.2024.2324042>
- Uyanık, A., Sadıç, E., ve Kaplan, N. (2023). Baba oluyorum: değişen rollerime uyum sağlıyorum. *Balkan Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(2), 79-86. <https://doi.org/10.1080/07399332.2011.610534>
- Uyanık, Ö., Ünsal KAYA, Ü., İnal Kiziltepe, G., ve Can Yaşar, M. (2016). An Investigation of the Relationship Between Fathers and Their Children at Preschool Level. *Journal of Theoretical Educational Science*, 9(4), 515-531. <https://doi.org/10.5578/keg.10509>
- Uzun, P. M., Alakoç, D., ve Büyüктаşkapu Soydan, S. (2024). The mediating role of spousal support in the effect of paternal role perception on father involvement. *Current Psychology*, 43(7), 5779-5788.
- Ünal, Ö., ve Akgün, S. (2022). Evlilikte çatışma çözme stillerinin evlilik uyumu ve doyumu ile ilişkisi. *Current Approaches in Psychiatry*, 14(3), 322-330. <https://doi.org/10.18863/pgy.1016806>
- Van Bakel, H. J. A., Maas, A. J. B. M., Vreeswijk, C. M. J. M., ve Vingerhoets, A. J. J. M. (2013). Pictorial representation of attachment: Measuring the parent-fetus relationship in expectant mothers and fathers. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 13(1), 1-9. <https://doi.org/10.1186/1471-2393-13-138/figures/2>
- Verschueren, K. (2020). Attachment, self-esteem, and socio-emotional adjustment: there is more than just the mother. *Attachment ve Human Development*, 22(1), 105-109. <https://doi.org/10.1080/14616734.2019.1589066>
- Wells, M. B., Giannotti, M., ve Aronson, O. (2024). Partner and professional support are associated with father-infant bonding: A cross-sectional analysis of mothers, midwives, and child health nurses' influence on primiparous and multiparous

- fathers of infants in Sweden. *Midwifery*, 136.
<https://doi.org/10.1016/j.midw.2024.104076>
- Yarcheski, A., Mahon, N. E., Yarcheski, T. J., Hanks, M. M., ve Cannella, B. L. (2009). A meta-analytic study of predictors of maternal-fetal attachment. *International Journal of Nursing Studies*, 46(5), 708-715.
<https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2008.10.013>
- Yu, C. Y., Hung, C. H., Chan, T. F., Yeh, C. H., ve Lai, C. Y. (2012). Prenatal predictors for father-infant attachment after childbirth. *Journal of Clinical Nursing*, 21(11-12), 1577-1583.
- Yurdakul, M., Beşen, M. A., ve Alıcı, D. (2020). Gebelikte eş desteği algısı ölçeği'nin (gedaö) geliştirilmesi: güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları. *Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 17(3), 258.
<https://doi.org/10.5222/head.2020.83713>
- Yüksekal, Z., ve Yurdakul, M. (2021). Gebelerin eş desteği algıları ve ilişkili faktörler. *turkish journal of family medicine and primary care*, 15(4), 800-808.
<https://doi.org/10.21763/tjfmpe.971774>
- Zhao, F., Liu, M., ve Li, S. (2020). Paternal coparenting behavior and adolescent prosocial behaviors: Roles of parent-child attachment, peer attachment, and gender. *Children and Youth Services Review*, 119, 105629.
<https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2020.105629>

EKLER

EK 1- KİŞİSEL VERİ FORMU

Değerli katılımcılar, bu çalışmada yer alan sorular “**Babalarda Eş Desteğinin Rahim İçi Baba Bağlanması ve Babalık Rolü Algısına Etkisi**” amacıyla yapılacaktır. Gönüllülük esasına dayanmaktadır. Lütfen size verilen formlardaki tüm soruları tek tek okuyunuz, düşünerek, sizin durumunuza en uygun olan seçeneği işaretleyiniz. Araştırma için kullanılacak bilgilerden, sizin kimliğinizi açığa çıkaracak ya da size zarar verecek herhangi bir bilgi sunulmayacak ve bilgiler gizli tutulacaktır. İçtenlikle vereceğiniz tüm yanıtlar, araştırmamıza önemli katkılar sağlayacaktır. Bu nedenle işaretsiz soru bırakmamanızı rica ediyor, katılımınız ve ayırdığınız zaman için teşekkür ediyoruz.

Araştırma ekibi;
Tarihi/..../.....

Uygulama

Dr. Öğr. Hilal ÖZBEK
Ebe Eda KARAKUŞ

1. Yaşınız nedir.....
2. Eğitim Durumunuz?
 - a. Okuryazar
 - b. İlköğretim/ortaokul
 - c. Lise
 - d. Ön lisans
 - e. Lisans
 - f. Yüksek Lisans/Doktora
3. Gelir Durumunuz?
 - a. Gelir GiderdenAz
 - b. Gelir Gidere Denk
 - c. Gelir Giderden Fazla
4. Yerleşim Yeri?
 - a. İl
 - b. İlçe
 - c. Köy
5. Aile Yapınız hangisidir?
 - a. Çekirdek Aile (eşim ve çocuklar)
 - b. Geniş Aile (eşim, çocuklar, aile büyükleri)
 - c. Diğer (Belirtiniz.....)
6. Kaç yıllık evlisiniz?.....
7. Eşinizin yaşı.....
8. Eşinizin eğitim durumu nedir?
 - a. Okuryazar
 - b. İlköğretim/Ortaokul
 - c. Lise
 - d. Ön lisans
 - e. Lisans
 - f. Yüksek Lisans/Doktora
9. Eşiniz ile ilişkinizi nasıl değerlendirirsiniz?
 - a. Çok İyi
 - b. İyi
 - c. Orta
 - d. Kötü
 - e. Çok kötü
10. Eş desteğine sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?
 - a. Evet
 - b. Kısmen
 - c. Hayır
11. Evlilik problemleri yaşıyor musunuz?
 - a. Evet
 - b. Bazen
 - c. Hayır
12. Eşinizin gebelik sayısı.....
13. Yaşayan çocuk sayısı.....
14. Eşinizin Gebelik Haftası.....
15. Bebeğinizin cinsiyeti
 - a. KIZ
 - b. Erkek
16. Bebeğinizin Gebelik Öncesi Hayal Ettiğiniz Cinsiyeti Nedir?
 - a. KIZ
 - b. Erkek
 - c. Hayal Etmedim

17. Bebeğinizi Ultrasonda Gördünüz mü?

- a. Evet
- b. Hayır

18. İlk kez baba olma yaşınız kaç?.....

19. Bu gebelik dahil yaşayan kaç çocuğunuz var?.

20. Bu bebeğinizin olmasını istediniz mi

- a. Evet
- b. Hayır

21. Babalık ile ilgili bilgi aldınız mı?

- a. Evet
- b. Hayır

22. Babalık ile bilgiyi nereden aldınız?

- a. TV, Radyo
- b. İnternet, Sosyal Medya

- c. Arkadaş
- d. Sağlık Personeli.....
- e. Diğer.....

23. Kendi babanız ile ilişkiniz nasıl tanımlarsınız?

- a. Çok İyi
- b. İyi
- c. Orta
- d. Kötü
- e. Çok kötü
- f. Fikrim yok

24. Kaç kardeşiniz?

- a. Tek çocuk
- b. 2-3 kardeş
- c. 4 kardeş ve daha fazla

25. Siz kaçınıcı çocuğunuz?

- a. İlk çocuk
- b. İkinci-Üçüncü çocuk
- c. Dördüncü çocuk ve fazlası

EK 2- EŞ DESTEK ÖLÇEĞİ

EŞ DESTEK ÖLÇEĞİ (EDÖ)			
<u>Eşim;</u>	Bana Uygun	Kısmen	Bana Uygun Değil
1. Bana hoş espriler yapar			
2. Yaptıklarımı destekler			
3. Benimle olmak için zaman yaratmaya çalışır			
4. Kazancımı ve tüm eşyalarımı benimle paylaşır			
5. Başarılarımı takdir eder			
6. Bana sarılır, üzerime titrer			
7. Evimizle ilgili her türlü sorunla ilgilenir			
8. Benimle sohbet eder, dertleşir			
9. Bana yanımda olduğunu hissettirir			
10. Bana suçlayıcı, yargılayıcı davranır			
11. Beni hoş, eğleneceğim yerlere götürür			
12. Bana şefkat gösterir			
13. Hastalık, taşınma, gibi durumlarda bana yardım eder			
14. Hatalarımı bana nazikçe gösterir			
15. Benimle alışverişe, sinemaya veya gezmeye gelir			
16. Beni sever, okşar			
17. Evimizle ilgili işlerde bana yardım eder			
18. Benim üstün, güçlü yönlerimi vurgular			
19. Görüş ve isteklerime önem verir			
20. Beni gerçekten anlamaz			
21. Bana gerçekten değer verir			
22. Bana değer verdiğini başkalarına hissettirir			
23. Beni üstün ve zayıf yönlerimle kabul eder			
24. Pek çok şeyini benden gizler, benimle paylaşmaz			
25. Sorunlarla başa çıkmamda bana yardım eder			
26. Verdiğim kararları destekler			
27. Sağlığım ile yakından ilgilenir			

EK 3-RAHİM İÇİ BABA BAĞLANMA ÖLÇEĞİ

MADDELER	Hiçbir zaman	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
1. Bebeğimle konuşurum				
2. Eşimin karnına dokunarak bebeğimi hissederim.				
3. Bebeğime doğmadan ismi ile çağırırım				
4. Eşimin karnına dokunduğumda bebeğimin uyduğunu hissederim				
5. Bebeğimin doğması için sabırsızlanıyorum				
6. Bebeğim ile ilgili hayaller kurarım				
7. Bebeğim için bir şeyler alırım				
8. Bebeğimin odasını hazırlamaktan büyük mutluluk duyarım				
9. Bebeğimin beni duyduğunu bilirim				
10. Bebeğimin kime benzediğini merak ederim				
11. Bebeğimin güvende olduğunu bilirim				
12. Bebeğimle konuştuğum zaman kendimi mutlu hissediyorum				
13. Bebeğime karşı güçlü duygularım olduğunu hissediyorum				
14. Bebeğimin huzursuz olduğunu hissedebilirim				
15. Bebeğimle ilgili duygularımı, planlarımı çevremde paylaşmaktan hoşlanırım				
16. Eşim yanımda olmadığında, bebeğimi düşünürüm				
17. Bebeğim nedeniyle vazgeçmek zorunda kaldığım şeyleri düşününce sinirleniyorum				
18. Eşimin sağlığı ile ilgili kendine dikkat etmediğini düşünürsem, bebeğime zarar geleceğini düşünüp sinirlenirim				
19. Bebeğime karşı sevgi doluyum				
20. Bebeğim bende gerginlik yaratıyor				
21. Benim bebeğimin, dünyadaki en güzel bebek olacağına inanıyorum				
22. Bebeğim doğduğunda kucağıma bir süre alamamaktan korkuyorum				
23. Bebek benim değilmiş gibi hissediyorum				

EK 4- BABALIK ROLÜ ALGI ÖLÇEĞİ

Bu ölçek babalık rolü ile ilgili algıları ölçmek için hazırlanmıştır. Her ifadeyi okuduktan sonra ne derece uygun geldiğini veya gelmediğini sayfada ayrılan yere işaretleyiniz. Elde edilen bilgiler araştırma dışında kullanılmayacaktır. İş birliğiniz ve yardımlarınız için teşekkür ederim	(1)Hiç Uygun Değil	(2)Uygun Değil	(3)Kararsızım	(4)Uygun	(5)Tamamen Uygun
1. Bir baba çocuğunu çocuk bahçesine götürmelidir.					
2. Baba evdeki tek otorite figürü olmalıdır					
3. Baba çocuğuna renkleri ve eşyaların isimlerini öğretir.					
4. Gerektiğinde çocuğunu döverek cezalandırır.					
5. Baba çocuğuyla oyun oynamalıdır.					
6. Çocuğunun hangi televizyon programlarını izlediğiyle ilgilenmelidir.					
7. Gerektiğinde çocuğundan özür dilemelidir.					
8. Her ne sebepten olursa olsun çocuğunun yanında ağlamamalıdır.					
9. Ergenlik dönemindeki çocuğuna cinsellik konusunda bilgi vermelidir					
10. Hangi yaşta olursa olsun çocuğunun cinsel konulardaki sorularını cevaplamalıdır.					
11. En önemli görevi ailesinin bakımı için gerekli parayı kazanmaktır.					
12. Bebekleri bebek arabası ile taşımak babalara yakışmaz					
13. Baba çocuğunun tüm sorularını cevaplamalıdır.					
14. Çocuğu ile şakalaşmalıdır.					
15. Eşi kadar olmasa bile bebek bakımından anlmalıdır					
16. Babaların çocuklarını açıkça takdir etmeleri çocukları şımartabilir.					
17. Baba çocuğu ile sık sık sohbet etmelidir.					
18. Çocuğuna yeni oyunlar öğretmelidir.					
19. Çocuğuna yeni oyuncaklar almalıdır.					
20. Çocuğun sorularını cevaplamalıdır, ancak onunla oturup sohbet etmesi uygun değildir.					
21. Kız olsun erkek olsun çocuğu istediğinde onunla sırdaş olmalıdır					
22. Bir çocuğun babası ile her konuda konuşması uygun değildir.					
23. Bir baba erkek çocuğuyla kız çocuğuna oranla daha çok ilgilenmelidir.					
24. Erkek çocuklar babalarıyla kız çocuklar anneleriyle oynamalıdır.					
25. Çocukla cinsel konuları konuşmak demek, onunla yüz göz olmak demektir.					

EK 5- ÖLÇEK İZİNLERİ

Gönderen: İBRAHİM YILDIRIM

Gönderildi: 3 Mart 2024 Pazar 13:21

Kime: Eda Doğan

Konu: Ynt: EŞ DESTEĞİ ÖLÇEĞİ KULLANIM İZNI

Sayın Eda Doğan,

Sayın Dr. Öğretim Üyesi Hilal ÖZBEK'in danışmanlığında çalışmakta olduğunuz "**Doğum Öncesi Baba Desteğinin Babalık Algısında Etkisi**" konulu Yüksek Lisans tez çalışmanızda kullanmanız için Eş Destek Ölçeği (EDÖ) ekte sunulmuştur. Başarılar ve kolaylıklar dilerim.

Prof. Dr. İbrahim Yıldırım

Gönderen: Eda Duğan

Gönderildi: 2 Mart 2024 Cumartesi 12:05:43

Kime: İBRAHİM YILDIRIM

Konu: Ynt: EŞ DESTEĞİ ÖLÇEĞİ KULLANIM İZNI

Merhabalar sayın hocam,

Ben Eda Karakuş, Tokat Gazi Osmanpaşa Üniversitesi Ebelik Bölümü yüksek lisans öğrencisiyim. Türkçe Geçerlilik ve Güvenirlik çalışmasını yapmış olduğunuz "Eş Destek Ölçeğini" yüksek lisans tez "**Doğum Öncesi Baba Desteğinin Babalık Algısında Etkisi**" çalışmamda kullanmak istiyorum. Danışman hocam Dr. Öğretim Üyesi Hilal ÖZBEK'tir. Bu konuda izninizi, yardımınızı ve değerli önerilerinizi bekliyorum.

Saygılarımla .

Eda KARAKUŞ

Ynt: BABALIK ROLÜ ALGI ÖLÇEĞİ KULLANIM İZNI

Gönderen: Yasar Kuzucu

Gönderildi: 28 Mart 2024 Perşembe 17:52

Kime: Eda Doğan

Konu: Re: BABALIK ROLÜ ALGI ÖLÇEĞİ KULLANIM İZNI

İda merhaba e-postanı yeni gördüm. Umarım cevap için geç olmamıştır. Ekte ölçek ve ölçekli ilgili açıklamaları paylaşıyorum. Başarılar dilerim.

Ynt: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği Hakkında

Eda Doğan

Kime: Süreyya Gümüşsoy

Sayın hocam, teşekkür ederim iyi çalışmalar.
Saygılarımla

Gönderen: Süreyya Gümüşsoy**Gönderildi:** 5 Mart 2024 Salı 10:22**Kime:****Konu:** İlt: Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği Hakkında

Merhaba

Tabi kullanabilirsiniz

Ölçeği ekte gönderiyorum

iyi çalışmalar dilerim

Süreyya Gümüşsoy

Doçent Doktor

EK 6- ETİK KURUL İZİNİ

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ DEKANLIĞI
Klinik Araştırmalar Etik Kurulu

Sayı : 83116987 - 301
Konu : Etik Kurul Kararı
Toplantı Tarihi : 02.05.2024
Toplantı No : 2024/07
Proje No : 24-KAEK-158

02.05.2024

Sayın, Dr. Öğretim Üyesi Hilal ÖZBEK

Etik Kurulumuzun 02.05.2024 tarihli toplantısında görüşülen 24-KAEK-158 kayıt numaralı **“Babalarda Eş desteğinin Rahim içi Baba Bağlanması ve Babalık Rolü Algısına Etkisi”** başlıklı çalışmanız gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve uygun bulunmuş olup, çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezde gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına karar verilmiştir.

İlaç ve Biyolojik Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmeliğin 14-4. maddesi ve yönergemizin 18-3. maddesine göre çalışmanız tamamlandıktan sonra sonuç raporunun tarafımıza en geç 90 gün içerisinde bildirilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

EK 7- KURUM İZİNİ

Tarih ve Sayı: 10.07.2024-449699

T.C.
TOKAT VALİLİĞİ
İl Sağlık MüdürlüğüSayı : E-87064461-044-248356996
Konu : Bilimsel Araştırma İzni-Eda KARAKUŞ,
Dr.Öğr.Üyesi Hilal ÖZBEK

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

İlgi : 25.06.2024 tarihli ve 56314351-044.001.001-E.443357 sayılı yazınız.

İlgi yazınız gereği; Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Ebelik Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Eda KARAKUŞ'un (Danışmanı: Dr.Öğr.Üyesi Hilal ÖZBEK) Turhal Devlet Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniği ile Gebe Sınıfına eşleri yanında gelen babalara yapmayı planladığı "Babalarda Eş Desteğinin Rahim İçi Baba Bağlanması ve Babalık Algısına Etkisi" isimli çalışması Müdürlüğümüzce incelenmiş yapılması yönünde izin verilmiş protokol metni ekte gönderilmiştir. Çalışmaya başlanılmadan önce yazının ilgili araştırmacıya tebliğini takip eden 3 iş günü içerisinde protokol metninin pdf formunda düzenlenerek seyhan.ozelce@saglik.gov.tr adresine gönderilmesi; protokol gereği çalışma sonuçlarının çalışma bitimini takip eden 3 (üç) ay içerisinde 2(iki) A4 kağıdını geçmeyecek şekilde raporlanarak Müdürlüğümüze yayın izni için başvurulması gerekmektedir.

Gereğini arz ederim.

Dr. Nurten SANDAL AKTAŞ
Sağlık Hizmetleri Başkanı V.

Ek:

- 1 - Anket İzin İsteği (Eda KARAKUŞ)
- 2 - protokol-bilimsel araştırma word yeni.docx

TURHAL DEVLET HASTANESİ ARAŞTIRMA ÖN İZİN BELGESİ

Araştırmamı Kurumunuzda yapabilmem için gerekli ön iznin verilmesi hususunda, gereğini arz ederim.

Dr Öğretim Üyesi

Araştırmanın;

Adı:	BABALARDA EŞ DESTEĞİNİN RAHİM İÇİ BABA BAĞLANMASI VE BABALIK ROLÜ ALGISINA ETKİSİ
Amacı:	Araştırmanın amacı babalarda eş desteğinin rahim içi baba bağlanması ve babalık rolü algısına etkisini belirlemektir.
Yöntemi:	Bu çalışma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı nitelikte bir çalışmadır.
Uygulanacağı Yerler:	Tokat Turhal Devlet Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniğinde ve Gebe Sınıfında yapılacaktır. Gerekli izinler alındıktan sonra 01/04/2024-01/04/2025 tarihleri arasında veriler toplanacaktır.
Varsa Destekleyen (Hibe destek, fon vb) Kurum/kuruluş Adı:	Yok .
Başlama Tarihi ve Süresi:	01.06.2024-01.06.2025
Tez Çalışması ise Danışman Öğretim Üyesi Ad Soyadı:	Dr Öğretim Üyesi Hilal ÖZBEK

Klinik/ Birim Eğitim Sorumlusu

Klinik / Birim İdari Sorumlusu

HASTANE BAŞHEKİMİ

EK 8- BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU

Araştırmacının/Hekimin Açıklaması

Babalarda eş desteğinin rahim içi baba bağlanması ve babalık rolü algısına etkisinin belirlenmesi amacıyla bir bilimsel araştırma yapmayı planlamaktayız.

Babalar üzerinde yürütülecek olan bu çalışmaya, kriterleri karşılayan baba olduğunuz için sizi de davet ediyoruz. Ancak hemen belirtilmelidir ki araştırmaya katılıp katılmamak gönüllülük esasına dayalıdır. Bu bilimsel çalışmaya katılma kararını tamamen hür iradeniz ile vermelisiniz. Bu kararı verirken hiç kimse tarafından size telkin ve baskıda bulunulamaz.

Kararınızdan önce söz konusu bilimsel araştırma ve bu araştırmaya katılmayı kabul etmeniz durumunda yapılacak işlemler hakkında sizi bilgilendirmek istiyoruz. Bu bilgileri okuyup anladıktan sonra bu bilimsel araştırmaya katılmak isterseniz formu imzalayınız

Bilimsel çalışma hakkında bilgiler

Araştırmaya davet edilmenizden nedeni, eşinizde 24-38 gebelik haftasında sağlıklı bir gebeliği olan, okuma yazma bilen iletişime açık bir baba olmanızdır. Bu araştırma Tokat Turhal Devlet Hastanesi ve Sağlık Bilimleri Fakültesi iş birliği ile gerçekleştirilecektir.

Bu araştırmada araştırılacak olan Babalarda eş desteğinin rahim içi baba bağlanması ve babalık rolü algısına etkisidir. Babalarda eş desteğinin rahim içi baba bağlanması ve babalık rolü algısına etkisi belirlenecek ve ebelik bakımının bu süreçteki etkilerinin farkına varılmış olacaktır. Böylece oluşabilecek sorunlara yönelik çözümler üretilecektir.

Bu araştırmada size yönelik herhangi bir riski yoktur.

Çalışmaya dahil edilen siz babalara, proje önerisinin amacı açıklanıp gerekli bilgiler verildikten sonra, bilgilendirilmiş onam formunu okumaları ve kabul ettikleri taktirde imzalamaları istenecektir. Eşiniz kontrol için Tokat Turhal Devlet Hastanesine kontrole geldiğinde kabulü ve kayıt işlemi yapıldıktan sonra eşinizin gebelik haftası sorgulanacaktır. Eşinizin gebelik haftası 24-38 hafta ise Kişisel Bilgi Formu, Eş Destek Ölçeği (EDÖ), Rahim İçi Baba Bağlanma Ölçeği ve Babalık Rolü Algı Ölçeği (BRAÖ) doldurmanız istenecektir.

Size sorulacak bu formlarda sosyodemografik özellikler (yaş, eğitim durumu, aile tipi, gelir durumu vb.), eşinizle ilgili obstetrik özellikler (gebelik sayısı, gebelik haftası vb.) ve size yönelik (babası ile ilişkisi, kaçınıcı çocuk olduğu vb.) Kişisel bilgilerinizi içeren 25 soru, eş destek ölçen 27 soru, rahim içi baba bağlanma düzeyini ölçen (RİBBÖ)23 soru ve babalık rolü algısı ölçen25 soru olmak üzere toplamda 100 soru sorulacak ve yaklaşık olarak 8-10 dakika sürecektir. Bu çalışmaya katılmanız sizin veya eşinizin tedavisi ile ilgili hiçbir aksamaya neden olmayacaktır. Araştırma sırasında sizi ilgilendirebilecek herhangi bir gelişme olduğunda, bu durum size veya yasal temsilcinize derhal bildirilecektir. Araştırma hakkında ek bilgiler almak için ya da çalışma ile ilgili herhangi bir sorun ya da diğer rahatsızlıklarınız için XXXXX numaralı telefondan araştırmacı Eda Karakuş'a başvurabilirsiniz.

Çalışma kapsamında bilinmesi gereken durumlar ve araştırmacılar ile gönüllülerin uyması gereken kurallar

Araştırmaya katılmanız durumunda;

Sizden herhangi bir ücret istenmeyecektir.

Çalışmaya katıldığımız için size ek bir ödeme yapılmayacaktır.

Hekim ile aranızda kalması gereken size ait bilgilerin gizliliğine büyük özen ve saygı gösterilecektir.

Araştırma sonuçlarının eğitim ve bilimsel amaçlarla kullanımı sırasında kişisel bilgileriniz çok büyük bir hassasiyetle korunacaktır.

Çalışma sırasında meydana gelebilecek sağlığınız ile ilgili ve diğer olumsuzlukların sorumluluğu araştırmacılara aittir.

Gönüllü olarak katıldığımız çalışmanın herhangi bir aşamasında araştırmadan ayrılabilirsiniz. Ancak ayrılmadan önce araştırmacılara bu durumu bildirmeniz önemlidir.

Çalışmaya katılmayı kabul etmemeniz durumunda tedavinizde ve klinik izlemlerinizde hiçbir değişiklik olmayacak, her zaman olduğu gibi aynı özen ve ihtimam ile hastalığınızın tedavisi sürdürülecektir.

Katılımcının (Gönüllü) / Hastanın Beyanı

Sayın Dr Öğr. Üyesi Hilal ÖZBEK tarafından, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü ve Tokat Devlet Hastanesi iş birliği ile bir araştırma yapılacağı belirtilerek bu araştırma ile ilgili yukarıdaki bilgiler tarafıma aktarıldı. Bu bilgilerden sonra böyle bir araştırmaya “katılımcı” olarak davet edildim. Araştırma sırasında araştırma ile ilgili bir sağlık sorunu ile karşılaştığımda; günün herhangi bir saatinde Dr Öğretim Üyesi Hilal ÖZBEK, XXXXX numaralı telefonlardan ulaşarak danışabileceğimi biliyorum

Eğer bu araştırmaya katılırsam, araştırmacı ile aramda kalması gereken, bana ait bilgilerin gizliliğine bu araştırma sırasında da büyük özen ve saygı gösterileceği, araştırma sonuçlarının eğitim ve bilimsel amaçlarla kullanımı sırasında kişisel bilgilerimin ihtimamla korunacağı kesin ve net bir şekilde belirtilmiştir.

Araştırma için yapılacak harcamalarla ilgili herhangi bir parasal sorumluluk altına girmiyorum. Benden herhangi bir ücret talep edilmeyeceği ve bana da herhangi bir ödeme yapılmayacağı net ve kesin bir şekilde ifade edilmiştir.

Araştırmanın yürütülmesi sırasında herhangi bir sebep göstermeden araştırmadan çekilme hakkına sahip olduğum bildirilmiştir. Ancak araştırmacıları zor durumda bırakmamak için araştırmadan çekileceğimi önceden bildirmemin uygun olacağını da bilincindeyim. Ayrıca tıbbi durumuma herhangi bir zarar verilmemesi koşuluyla araştırmacı tarafından araştırma dışı tutulabilirim.

İster doğrudan ister dolaylı olsun, araştırma sürecinde araştırma ile ilgili ortaya çıkabilecek sağlık durumuyla ilgili olumsuzluklarda sorumluluk araştırmacılara ait olup parasal bir yük altına girmeyeceğim.

Bana yapılan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anlamış bulunmaktayım. Kendi başıma belli bir düşünme süresi sonunda adı geçen bu araştırma projesinde “katılımcı” (gönüllü) olarak yer alma kararını tamamen hür iradem ile almış bulunuyorum. Bu konuda yapılan daveti büyük bir memnuniyet ve gönüllük içerisinde kabul ediyorum.

Katılımcı (Gönüllü)

ID :
Adres :
Telefon :
İmza :

Görüşme Tanığı

Adı, Soyadı :
Adres :
Telefon :
İmza :

Katılımcı (Gönüllü) ile Görülen Araştırmacı

Adı, Soyadı, Ünvanı :
Adres :
Telefon :
İmza :

(Tüm sayfaları imzalı bu formun bir kopyası katılımcıya verilecektir)

EK 8- İNTİHAL RAPORU**EK9- ÖZGEÇMİŞ**